

October-November 2025, Volume 13, Issue 4

Developing and Testing a Causal Model of Students' Attitudes Towards Addiction Based on The Satisfaction of Basic Psychological Needs with The Mediating Role of Frustration Intolerance and Difficulty in Emotion Regulation

Naz Mohammadkor¹, Shaban Heidari ^{2*}, Hossein Ali Qanadzadegan ³

1- Ph.D.student, Department of Psychology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

2- Assistant Professor, Department of Psychology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

3- Assistant Professor, Department of Psychology, Sari Branch, Islamic Azad University, Sari, Iran.

Corresponding author: Shaban Heidari, Associate Professor, Department of Psychology, Sari Branch Islamic Azad University, Sari, Iran.

Email: Shaban.haidari@iausari.ac.ir

Received: 25 March 2025

Accepted: 9 Sep 2025

Abstract

Introduction: Nowadays, substance abuse among adolescents and young adults has reached alarming levels, directly affecting schools. Protecting society against this threat is of critical importance. This study aimed to predict students' attitudes toward addiction based on the satisfaction of basic psychological needs, considering the mediating role of frustration intolerance and difficulties in emotion regulation.

Methods: This correlational study employed a structural equation modeling approach. The statistical population included 388 secondary school students (girls and boys) in Bandar Torkaman during 1403-1404, selected through multistage cluster sampling. Data were collected using the Basic Psychological Needs Questionnaire, Frustration Intolerance Questionnaire, Difficulties in Emotion Regulation Scale, and Drug Attitude Questionnaire. Data analysis was conducted using Pearson correlation and structural equation modeling via SPSS-26 and AMOS-24.

Results: The direct effect of autonomy on attitudes toward addiction ($\beta=-0.12$, $p>0.46$), frustration intolerance ($\beta=-0.30$, $p>0.35$), and emotion regulation difficulties ($\beta=0.04$, $p>0.83$) was not significant. The effect of relatedness on attitudes toward addiction ($\beta=0.16$, $p>0.48$) was also non-significant. However, the direct effect of competence on attitudes toward addiction ($\beta=-0.41$, $p<0.02$), frustration intolerance ($\beta=-1.58$, $p<0.001$), and emotion regulation difficulties ($\beta=-1.52$, $p<0.001$) was significant and negative. Moreover, relatedness significantly and positively affected frustration intolerance ($\beta=1.47$, $p<0.01$) and emotion regulation difficulties ($\beta=1.40$, $p<0.001$). Model fit indices indicated a good fit. Frustration intolerance and difficulties in emotion regulation mediated the relationship between competence and attitudes toward addiction.

Conclusions: The findings provide novel insights into factors influencing addiction prevention. Based on the results, implementing psychological education in schools to enhance basic psychological needs satisfaction, improve emotion regulation skills, and increase frustration tolerance among adolescents is crucial for preventing positive attitudes toward addiction.

Keywords: Basic Psychological Needs, Difficulty in Emotion Regulation, Frustration Intolerance, Attitude towards Addiction.

تدوین و آزمون مدل علی نگرش به اعتیاد دانش آموزان بر اساس ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی با نقش میانجی گری عدم تحمل ناکامی و دشواری تنظیم هیجان

نازمحمدکر^۱، شعبان حیدری^{۲*}، حسینعلی قنادرادگان^۳

۱- دانشجوی دکتری، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی واحد دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

۲- استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی واحد دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

۳- استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی واحد دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

نویسنده مسئول: شعبان حیدری، استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی واحد دانشگاه آزاد اسلامی، ساری، ایران.

ایمیل: Shaban.haydari@iausari.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۰۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۱۸

چکیده

مقدمه: امروزه شیوع سوءمصرف مواد در میان نوجوانان و جوانان به سطوح هشداردهنده‌ای رسیده و مدارس به‌طور مستقیم تحت تأثیر آن قرار دارند. حفاظت از جامعه در برابر این تهدید اهمیت ویژه‌ای دارد. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی نگرش دانش‌آموزان به اعتیاد بر اساس ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی با نقش میانجی‌گری عدم تحمل ناکامی و دشواری در تنظیم هیجان بود.

روش کار: پژوهش حاضر از نوع همبستگی با استفاده از مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری پژوهش دانش‌آموزان متوسطه دوره دوم شهر بندرترکمن (دختر / پسر) به تعداد ۳۸۸ نفر در سال ۴۰۳-۴۰۴ بودند که با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها با ابزارهای اندازه‌گیری شامل پرسشنامه نیازهای بنیادین روانشناختی، پرسشنامه عدم تحمل ناکامی، مقیاس دشواری در تنظیم هیجانی و پرسشنامه نگرش سنج مواد مخدر استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از همبستگی پیرسون، مدل‌یابی معادلات ساختاری و از نرم افزار Spss 26 و AMOS24 استفاده شد.

یافته‌ها: اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر نگرش به اعتیاد ($\beta = -0.12$, $p > 0.06$)، عدم تحمل ناکامی ($\beta = -0.30$)، دشواری تنظیم هیجانی ($\beta = 0.04$, $p > 0.83$) و هیچ تأثیر معناداری مشاهده نشد. اثر مستقیم نیاز به ارتباط بر نگرش به اعتیاد ($\beta = 0.16$, $p > 0.48$) مثبت و هیچ تأثیر معناداری مشاهده نشد. ولی اثر مستقیم نیاز به شایستگی بر نگرش به اعتیاد ($\beta = -0.41$, $p < 0.02$) و عدم تحمل ناکامی ($\beta = -1.58$, $p < 0.00$) و دشواری تنظیم هیجانی ($\beta = -1.52$) منفی و معنی‌دار است. اثر نیاز به ارتباط بر عدم تحمل ناکامی ($\beta = 1.47$, $p < 0.01$) و دشواری تنظیم هیجانی ($\beta = 1.4$, $p < 0.00$) مثبت و معنی‌دار است. همچنین شاخص‌های برازش نشان داد، مدل پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار است. یافته‌های دیگر پژوهش نشان داد که عدم تحمل ناکامی و دشواری تنظیم هیجانی بین دو متغیر نیاز به شایستگی و نگرش به اعتیاد نقش میانجی دارند.

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش شناخت تازه‌ای از عوامل مؤثر در پیشگیری از اعتیاد ارائه می‌دهد. با توجه به یافته‌های مطالعه حاضر، گسترش آموزش‌های روانشناختی در دبیرستان‌ها برای بهبود نیازهای بنیادین روانشناختی، ارتقاء تنظیم هیجانی و تحمل ناکامی در نوجوانان جهت پیشگیری از نگرش به اعتیاد ضرورت دارد.

کلیدواژه‌ها: نیازهای بنیادین روانشناختی، دشواری در تنظیم هیجان، عدم تحمل ناکامی، نگرش به اعتیاد.

رفتار را تعیین می کنند و این مفروض شکل تلویحی اشاره دارد که با تغییر نگرش های افراد می توان رفتارهای آنان را عوض کرد. نتیجه جدید بالینی نمایان می کند که در پیدایش اعتیاد، زمینه های رشدی ناسالم و آمادگی روانی برای اعتیاد، نقش بنیادی ایفا می کند (۴).

بررسی جامع مطالعات تجربی نشان می دهد که یکی از سازه هایی که به عنوان پیش بینی کننده نگرش نسبت به اعتیاد در نوجوانان شناخته می شود، نیازهای بنیادین روانشناختی است (Fundamental psychological needs). نیازهای روانشناختی متغیرهای فرضی هستند که مربوط به پیش نیازهای ضروری رشد فردی می باشند، ارتباط نزدیکی با نظریه خود تعیینی (Self-determination theory) دارد و مربوط به تمایل هایی است که انگیزه و رفتار افراد را شکل می دهند (۵). نظریه خود تعیین گری، هنگامی که افراد در حین انجام یک کار هم انگیزه بیرونی و هم انگیزه درونی داشته باشند احتمالاً نتایج مطلوبی مانند مشارکت پایدار و بهزیستی روانشناختی به وجود می آید. در چارچوب این تئوری، نیازهای انگیزشی افراد ممکن است به عنوان تغذیه روانشناختی آنها در نظر گرفته شود و درک توانایی انجام کارها و رفع نیازهای آنها در فضای شخصی آنها برجسته شود (۶). سه نیاز اساسی روانشناختی شناسایی شده در نظریه خود تعیین گری، خودمختاری (Autonomy)، شایستگی (Competence) و توانایی ارتباط (Communication) است. برآورده شدن این نیازها برای رفاه کلی از اهمیت بالایی برخوردار است، در حالی که کمبود آنها با بیماری و اشکال مختلف آسیب شناسی روانی مرتبط است (۷). خودمختاری نیازمند این است که افراد توانایی ها و ضعیف های خود را بپذیرند و از اثر نیروها روی خودشان آگاه باشند، انتخاب های انجام داده و مسیرهای برآورد نیازهایشان را برگزینند (۸). شلدون و همکاران بیان می کنند خودمختاری به تجربه اراده و خود تاییدی رفتار شخص اشاره دارد. به بیان دیگر، خودمختاری شامل احساس انتخاب در آغاز، نگهداری و تنظیم فعالیت هاست (۹). نیاز به شایستگی، بازتاب نیاز به موثر بودن شخص در تعاملات با محیط اجتماعی، کسب فرصت برای تمرین به ابزار توانایی خویش، توانمندی دسترسی به پیامد مطلوب به احساس قابلیت اثرگذاری و چیرگی بر محیط می باشد.

اعتیاد (addiction) به مواد یکی از چالش های عمده ای است که جوامع مختلف با آن مواجه هستند. اعتیاد به عنوان یک مشکل نه تنها بر فرد معتاد تأثیر می گذارد، بلکه خانواده ها، دوستان و جامعه را نیز تحت تأثیر قرار می دهد. افراد معتاد ممکن است دچار اختلالات روانی مانند افسردگی، اضطراب و اختلالات رفتاری شوند. همچنین، اعتیاد می تواند منجر به مشکلات اقتصادی، از دست دادن شغل، و تنش های خانوادگی گردد (۱). در حال حاضر، شیوع سوء مصرف مواد در میان جوانان و نوجوانان ما به سطوح هشدار دهنده رسیده است، به طوری که مدارس به طور مستقیم تحت تأثیر قرار می گیرند. حفاظت از جامعه در برابر این تهدید بسیار مهم است و پرداختن به این موضوع مستلزم اقداماتی مانند درمان، کاهش آسیب، حمایت اجتماعی و مدیریت مؤثر است (۲).

با توجه به این که نوجوانان در دوره ی حساس رشدی بسر می برند که با دگرگونی های عمیق فیزیولوژیکی، شناختی، عاطفی، اجتماعی و رفتاری همگام است. لذا این تحولات باعث می شود نوجوانان مانند بزرگسالان آمادگی پذیرش یا برخورد با مشکلات زندگی را نداشته باشند و برخی مسائل معمولی برای آنها شدید و جدی به نظر می رسد، و در برابر مشکلات و خطرات احتمالی آسیب پذیرتر هستند (۳). تغییرات بیولوژیکی و عصبی در این دوره نوجوانان را مستعد شروع سوء مصرف مواد و تجربه عوارض جانبی طولانی مدت و شدید مرتبط با سوء مصرف مواد می کند (۴).

شیوع گسترده اعتیاد و افزایش وابستگی به مواد، خطرات قابل توجهی را برای سلامت معنوی، روانی، اخلاقی و اجتماعی فرد ایجاد می کند این به نوبه خود تهدیدی برای خانواده ها و جامعه است. منتج به رفتارهای زيانباری مانند برهم زدن نقش های خانوادگی، بی خانمانی، تکدی گری و انجام فعالیت های انحرافی می شود. بنابراین، اعتیاد را می توان به عنوان یکی از مهمترین مسائل اجتماعی در جهان امروز به شمار آورد که به آسیب های اجتماعی متعددی دامن می زند (۱).

نگرش به اعتیاد (Attitude to addiction) نوعی آمادگی درونی، انجام عمل به نحوی خاص است. نگرش ها نوع

رابطه‌ی نیاز به پیوستگی انسانی و تعلق به گروه را نمایان می‌سازد (۱۰). ارتباط را به عنوان صورتی از اثرات اجتماعی می‌دانند و عنوان می‌کنند؛ این نیاز به مفهوم تعامل به با افرادی است که برای فرد اهمیت داشته و یا از او حمایت می‌کنند. درحقیقت، این نیاز پیوند با دیگران و دریافت حمایت از سمت اشخاص است (۱۱). پژوهشی نشان داد افراد مبتلا به اختلال مصرف مواد در مقایسه با افراد عادی در ارضای نیازهای اساسی روان‌شناختی (مانند نیاز به خودمختاری، شایستگی و ارتباط) نمرات کمتری دارند. این یافته بیانگر آن است که برآورده شدن نیازهای اساسی روان‌شناختی نقش مهمی در کاهش آسیب‌پذیری نسبت به اعتیاد و مشکلات روانی دارد. همچنین، ارضا نشدن این نیازها می‌تواند خطر اعتیاد به بازی‌های آنلاین را افزایش دهد، در حالی که تأمین آن‌ها موجب شکل‌گیری رفتارهای سالم‌تر و کاهش احتمال گرایش به اعتیاد می‌شود (۱۲). هنگامی که نیازهای اساسی روان‌شناختی، از جمله خودمختاری، شایستگی و ارتباط، برآورده نشده باقی بمانند، افراد ممکن است از رفتارهای ناسازگار مانند سوء مصرف مواد، به عنوان راهبردی برای کاهش حالات هیجانی منفی متوسل شوند. چنین رفتارهایی اغلب به عنوان یک درمان گذرا برای رنج روانی عمیق‌تر عمل می‌کنند و نشان‌دهنده یک مکانیسم جبرانی با هدف برآورده کردن این نیازهای حیاتی هستند (۱۳). برعکس، در حالی که خودمختاری برای رشد سالم ضروری است، استقلال بیش از حد یا زودرس بدون راهنمایی کافی والدین می‌تواند منجر به افزایش مصرف مواد و مسائل رفتاری شود، که نشان‌دهنده نیاز به رویکردهای متعادل در پرورش استقلال است (۱۴). مطالعات (۱۵) نشان می‌دهد روابط ناهماهنگ والدین و فرزندان (مانند سخت‌گیری و کنترل بیش از حد، انتظارات بالا، طرد یا جدایی عاطفی و اختلافات خانوادگی) از عوامل مهم پیش‌بینی‌کننده گرایش نوجوانان به انواع اعتیاد (الکل، نیکوتین، اینترنت، تلویزیون و مواد مخدر) هستند. بعلاوه مطالعات بر اهمیت ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی برای سلامت روان تأکید دارند. عدم ارضای این نیازها موجب آسیب‌های روانی و کاهش بهزیستی می‌شود، در حالی که تأمین آن‌ها زمینه‌ساز رشد، شکوفایی و ارتقای بهزیستی فرد است (۱۶).

عامل سبب شناختی دیگر موثر بر نگرش به اعتیاد می‌تواند به سازه تحمل ناکامی (Tolerate failure) اشاره کرد. یک توانایی ضروری انسانی که انعطاف‌پذیری و سازگاری کارآمد را در پاسخ به شرایط چالش برانگیز تقویت می‌کند. افرادی که دارای این ویژگی هستند می‌توانند مکانیسم‌های مقابله‌ای را پرورش دهند که در زمان مشکلات به آن‌ها کمک می‌کنند، منبع کنترل درونی دارند، رفتارهای اجتماعی سازگار را نشان می‌دهند و به یک سیستم حمایتی متشکل از خانواده و دوستان تکیه کنند که در مواقع استرس کمک می‌کنند (۱۷). عدم تحمل ناکامی اغلب به عنوان اختلال در عملکرد اجرایی مربوط به تنظیم هیجانی درک می‌شود که تظاهرات آن شامل کاهش توجه، افزایش اضطراب، تنش است (۱۸). یافته‌های پژوهش (۱۹) نشان داد که افرادی که تحمل ناکامی پایین دارند، تمایل به تجربه پریشانی قابل توجهی دارند که با احساس غم و ناراحتی و انعطاف‌ناپذیری غیرعقلانی برجسته شده و در شرایط واقعی بسیار ناپایدار عمل می‌کنند. برعکس، افرادی که ظرفیت بیشتری برای تحمل دارند سطح قابل توجهی از عقلانیت و سطح بالاتری از شادی را نشان می‌دهند و انعطاف‌پذیری قابل توجهی دارند (۲۰). در یک مطالعه نشان دادند که کاهش تحمل ناکامی به عنوان یک عامل تعیین‌کننده قابل توجهی در احتمال مشارکت در مصرف مواد مخدر و نوشیدنی‌های الکلی عمل می‌کند. یک مطالعه‌ی جداگانه نشان داد که دستیابی به مکانیسم‌های مقابله‌ای برای تحمل ناکامی به طور قابل توجهی در کاهش مصرف الکل و مصرف دخانیات موثر است (۲۱).

علاوه بر این، در مطالعه‌ی دیگری که توسط (۲۲) انجام شد به این نتیجه دست یافتند که سیگار کشیدن و ناتوانی در ترک سیگار ارتباط منفی با تحمل ناکامی دارد. (۲۳) در مطالعه خود نشان داد که ارضاء نیازهای اساسی روان‌شناختی باعث ارتقاء انعطاف‌پذیری، افزایش تاب‌آوری و عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان می‌شود (۲۴). برآورده کردن نیازهای اساسی روان‌شناختی می‌تواند منجر به بهزیستی عاطفی بالاتر در دانش‌آموزان می‌شود. پژوهش‌ها نشان داده اگر نیازهای بنیادین روان‌شناختی برآورده نشود، افزایش عدم تحمل ناکامی می‌تواند به طور قابل توجهی بر گرایش نوجوانان به رفتارهای اعتیادآور از جمله مصرف مواد

این تحقیق با وارد کردن متغیرهای واسطه‌ای «عدم تحمل ناکامی» و «دشواری در تنظیم هیجان» تلاش می‌کند تصویری دقیق‌تر از عوامل مؤثر بر نگرش به اعتیاد ترسیم کند. به طور مشخص، رابطه‌ی «نیازهای بنیادین روان‌شناختی» با نگرش به اعتیاد در قالب مدلی واحد و با نقش واسطه‌ای متغیرهای ذکرشده بررسی می‌شود. از آنجا که چنین ترکیبی از متغیرها در مطالعات قبلی مورد توجه قرار نگرفته است، پژوهش حاضر نوآورانه بوده و می‌تواند بینشی تازه درباره عوامل زمینه‌ساز نگرش به اعتیاد فراهم آورد.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع مطالعات توصیفی/همبستگی مبتنی بر روش مدل‌یابی معادلات ساختاری است. جامعه آماری تمامی دانش‌آموزان مقطع متوسطه بودند که در سال تحصیلی ۴۰۳ در مدارس دولتی روزانه شهر بندرترکمن مشغول به تحصیل بودند. حداقل حجم نمونه لازم برای پژوهش براساس شاخص بحرانی هولتز، در بازه ۹۵ درصد اطمینان ۲۰۱ و با در نظر گرفتن ۱۰ تا ۲۰ نفر برای هر پارامتر (۳۰). ۳۱۰ تا ۶۲۰ نفر برای این پژوهش مناسب است. روش نمونه‌گیری احتمالی از نوع خوشه چند مرحله‌ای نمونه‌ای با حجم ۴۰۷ نفر با روش نمونه برداری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای از دبیرستان‌های دولتی روزانه مناطق چهارگانه آموزش و پرورش شهر بندرترکمن انتخاب شدند. ابتدا از فهرست دبیرستان‌های هر منطقه دو دبیرستان دخترانه و دو دبیرستان پسرانه به صورت تصادفی انتخاب و پس از مراجعه به مدرسه یک کلاس به صورت تصادفی انتخاب و سپس همه‌ی دانش‌آموزان به صورت گروهی در آزمون شرکت داده شدند و دانش‌آموزان حاضر در کلاس‌های منتخب، مشارکت کنندگان پژوهش حاضر را تشکیل دادند و به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند که ۱۹ پرسشنامه به جهت تکمیل ناقص و یا پرت بودن داده‌ها حذف شد. لذا در تحلیل نهایی در مجموع ۳۸۸ دانش‌آموز (۲۴۱ دختر و ۱۴۷ پسر) مشارکت کنندگان این پژوهش را تشکیل دادند. معیارهای ورود به پژوهش: دانش‌آموزان شاغل به تحصیل در سال ۱۴۰۳ در مقطع متوسطه. معیار خروج از پژوهش: عدم تمایل دانش‌آموزان برای شرکت در پژوهش و

تأثیر بگذارد. هنگامی که نیازهای اساسی مانند خودمختاری، صلاحیت و ارتباط برآورده نشوند، افراد ممکن است اضطراب و پریشانی عاطفی شدید را تجربه کنند و آنها را به دنبال مکانیسم‌های مقابله‌ای مانند مصرف مواد سوق دهد (۲۵). تنظیم هیجانی (Emotional regulation) نقش مهمی در تأثیرگذاری بر ادراک نوجوانان در مورد نگرش به اعتیاد دارد، شواهد تجربی نشان می‌دهد که نوجوانانی که تنظیم هیجانی ناکافی از خود نشان می‌دهند، در معرض خطر بیشتری برای رفتارهای اعتیادآور هستند (۲۶). افرادی که با اعتیاد دست و پنجه نرم می‌کنند اغلب با اختلال تنظیم هیجانی قابل توجهی روبرو می‌شوند، که ممکن است منجر به مکانیسم‌های مقابله‌ای ناسازگار مانند استفاده از مواد روانگردان شود (۲۷).

در صورتی که با بهبود نیازهای اساسی روانشناختی و آموزش تنظیم هیجانات، ضمن کاهش اضطراب مدرسه، می‌تواند به طور قابل توجهی گرایش به مصرف مواد مخدر را در نوجوانان کاهش دهد (۲۸). تحقیقات نشان دادند که دشواری در نظم دهی هیجان با تجلی رفتارهای پرخطر مثل خودکشی، سوء مصرف کننده مواد و گرایش به رفتارهای پر خطر تأثیر دارند (۲۹).

در مجموع باید گفت مشکلات ناشی از مواد تهدیدی جدی برای سلامت جامعه بوده و نقش عمده‌ای را در جرم و فساد به عهده دارد و مستقیم و غیر مستقیم هزینه‌های زیادی را به جامعه تحمیل می‌کند و پیامدهای گسترده‌ای در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، روانی و جسمی برای فرد، خانواده و جامعه دارد. از جمله این پیامدها می‌توان به ضعف اراده، کاهش مسئولیت‌پذیری، اختلالات شخصیتی، عدم تعادل روانی و کاهش اعتماد به نفس اشاره کرد. همچنین نوجوانان بیش از دیگران در معرض خطر ابتلا به اعتیاد قرار دارند و عواقب شدیدتری را تجربه می‌کنند. بنابراین اصلاح نگرش نسبت به اعتیاد و آموزش مهارت‌های زندگی و حل مسئله می‌تواند نقش مهمی در پیشگیری از گرایش به مواد مخدر داشته باشد.

این پژوهش بر آن است تا مدلی جامع برای تبیین نگرش به اعتیاد در میان دانش‌آموزان دوره متوسطه شهرستان بندرترکمن ارائه دهد. در حالی که مطالعات پیشین بیشتر به بررسی روابط ساده یا جداگانه میان متغیرها پرداخته‌اند،

پرسشنامه های مخدوش یا ناقص بود. ملاحظات اخلاقی این پژوهش شامل: الف) کلیه ی شرکت کنندگان در پژوهش با اختیار و تمایل خود شرکت کردند. ب) درباره اصول رازداری و محرمانه بودن هویت شرکت کنندگان به آنان اطمینان داده شد که کلیه اطلاعات به صورت محرمانه باقی خواهد ماند. ج) شرکت کنندگان در صورت تمایل هر زمانی که خواستند از ادامه مشارکت می توانستند انصراف دهند و ملاحظات اخلاقی در پژوهش با جلب رضایت آگاهانه شرکت کنندگان رعایت شده است؛ همچنین به افراد در باره محرمانه بودن نتایج اطمینان داده شد.

مقیاس نیازهای بنیادین روانشناختی (Basicpsychological needs): این مقیاس یک ابزار خودگزارشی است که توسط لاگاردیا، دسی و رایان (LaGuardia, Desi and Ryan) که در سال ۲۰۰۰ ساخته شده است و میزان ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی را می سنجد. و از مقیاس لیکرت ۵ درجه ای از کاملاً غلط (۱) تا کاملاً درست (۵) استفاده می کند. این مقیاس دارای ۳ عامل (خرده مقیاس) است که عبارتند از استقلال (به عنوان مثال؛ مایلیم در تصمیم گیری برای زندگی ام آزاد باشم)، شایستگی (به عنوان مثال؛ افرادی که مرا می شناسند می گویند، من هر کاری را خوب انجام می دهم)، ارتباط (می توانم با افرادی که با آنها در ارتباط قرار می گیرم، کنار بیایم). در این پژوهش از ۱۲ گویه این مقیاس استفاده شد. ابعاد خودمختاری (با گویه های ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲، ۴۳، ۴۴، ۴۵، ۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰، ۵۱، ۵۲، ۵۳، ۵۴، ۵۵، ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰، ۶۱، ۶۲، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۶۷، ۶۸، ۶۹، ۷۰، ۷۱، ۷۲، ۷۳، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۲، ۱۰۳، ۱۰۴، ۱۰۵، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰، ۱۰۰۱، ۱۰۰۲، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴، ۱۰۰۵، ۱۰۰۶، ۱۰۰۷، ۱۰۰۸، ۱۰۰۹، ۱۰۱۰، ۱۰۱۱، ۱۰۱۲، ۱۰۱۳، ۱۰۱۴، ۱۰۱۵، ۱۰۱۶، ۱۰۱۷، ۱۰۱۸، ۱۰۱۹، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۴، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۲۸، ۱۰۲۹، ۱۰۳۰، ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۰۳۳، ۱۰۳۴، ۱۰۳۵، ۱۰۳۶، ۱۰۳۷، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰، ۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۰، ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳، ۱۰۶۴، ۱۰۶۵، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸، ۱۰۶۹، ۱۰۷۰، ۱۰۷۱، ۱۰۷۲، ۱۰۷۳، ۱۰۷۴، ۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۰۷۷، ۱۰۷۸، ۱۰۷۹، ۱۰۸۰، ۱۰۸۱، ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲، ۱۰۹۳، ۱۰۹۴، ۱۰۹۵، ۱۰۹۶، ۱۰۹۷، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۲، ۱۱۰۳، ۱۱۰۴، ۱۱۰۵، ۱۱۰۶، ۱۱۰۷، ۱۱۰۸، ۱۱۰۹، ۱۱۱۰، ۱۱۱۱، ۱۱۱۲، ۱۱۱۳، ۱۱۱۴، ۱۱۱۵، ۱۱۱۶، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۱۲۰، ۱۱۲۱، ۱۱۲۲، ۱۱۲۳، ۱۱۲۴، ۱۱۲۵، ۱۱۲۶، ۱۱۲۷، ۱۱۲۸، ۱۱۲۹، ۱۱۳۰، ۱۱۳۱، ۱۱۳۲، ۱۱۳۳، ۱۱۳۴، ۱۱۳۵، ۱۱۳۶، ۱۱۳۷، ۱۱۳۸، ۱۱۳۹، ۱۱۴۰، ۱۱۴۱، ۱۱۴۲، ۱۱۴۳، ۱۱۴۴، ۱۱۴۵، ۱۱۴۶، ۱۱۴۷، ۱۱۴۸، ۱۱۴۹، ۱۱۵۰، ۱۱۵۱، ۱۱۵۲، ۱۱۵۳، ۱۱۵۴، ۱۱۵۵، ۱۱۵۶، ۱۱۵۷، ۱۱۵۸، ۱۱۵۹، ۱۱۶۰، ۱۱۶۱، ۱۱۶۲، ۱۱۶۳، ۱۱۶۴، ۱۱۶۵، ۱۱۶۶، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸، ۱۱۶۹، ۱۱۷۰، ۱۱۷۱، ۱۱۷۲، ۱۱۷۳، ۱۱۷۴، ۱۱۷۵، ۱۱۷۶، ۱۱۷۷، ۱۱۷۸، ۱۱۷۹، ۱۱۸۰، ۱۱۸۱، ۱۱۸۲، ۱۱۸۳، ۱۱۸۴، ۱۱۸۵، ۱۱۸۶، ۱۱۸۷، ۱۱۸۸، ۱۱۸۹، ۱۱۹۰، ۱۱۹۱، ۱۱۹۲، ۱۱۹۳، ۱۱۹۴، ۱۱۹۵، ۱۱۹۶، ۱۱۹۷، ۱۱۹۸، ۱۱۹۹، ۱۲۰۰، ۱۲۰۱، ۱۲۰۲، ۱۲۰۳، ۱۲۰۴، ۱۲۰۵، ۱۲۰۶، ۱۲۰۷، ۱۲۰۸، ۱۲۰۹، ۱۲۱۰، ۱۲۱۱، ۱۲۱۲، ۱۲۱۳، ۱۲۱۴، ۱۲۱۵، ۱۲۱۶، ۱۲۱۷، ۱۲۱۸، ۱۲۱۹، ۱۲۲۰، ۱۲۲۱، ۱۲۲۲، ۱۲۲۳، ۱۲۲۴، ۱۲۲۵، ۱۲۲۶، ۱۲۲۷، ۱۲۲۸، ۱۲۲۹، ۱۲۳۰، ۱۲۳۱، ۱۲۳۲، ۱۲۳۳، ۱۲۳۴، ۱۲۳۵، ۱۲۳۶، ۱۲۳۷، ۱۲۳۸، ۱۲۳۹، ۱۲۴۰، ۱۲۴۱، ۱۲۴۲، ۱۲۴۳، ۱۲۴۴، ۱۲۴۵، ۱۲۴۶، ۱۲۴۷، ۱۲۴۸، ۱۲۴۹، ۱۲۵۰، ۱۲۵۱، ۱۲۵۲، ۱۲۵۳، ۱۲۵۴، ۱۲۵۵، ۱۲۵۶، ۱۲۵۷، ۱۲۵۸، ۱۲۵۹، ۱۲۶۰، ۱۲۶۱، ۱۲۶۲، ۱۲۶۳، ۱۲۶۴، ۱۲۶۵، ۱۲۶۶، ۱۲۶۷، ۱۲۶۸، ۱۲۶۹، ۱۲۷۰، ۱۲۷۱، ۱۲۷۲، ۱۲۷۳، ۱۲۷۴، ۱۲۷۵، ۱۲۷۶، ۱۲۷۷، ۱۲۷۸، ۱۲۷۹، ۱۲۸۰، ۱۲۸۱، ۱۲۸۲، ۱۲۸۳، ۱۲۸۴، ۱۲۸۵، ۱۲۸۶، ۱۲۸۷، ۱۲۸۸، ۱۲۸۹، ۱۲۹۰، ۱۲۹۱، ۱۲۹۲، ۱۲۹۳، ۱۲۹۴، ۱۲۹۵، ۱۲۹۶، ۱۲۹۷، ۱۲۹۸، ۱۲۹۹، ۱۳۰۰، ۱۳۰۱، ۱۳۰۲، ۱۳۰۳، ۱۳۰۴، ۱۳۰۵، ۱۳۰۶، ۱۳۰۷، ۱۳۰۸، ۱۳۰۹، ۱۳۱۰، ۱۳۱۱، ۱۳۱۲، ۱۳۱۳، ۱۳۱۴، ۱۳۱۵، ۱۳۱۶، ۱۳۱۷، ۱۳۱۸، ۱۳۱۹، ۱۳۲۰، ۱۳۲۱، ۱۳۲۲، ۱۳۲۳، ۱۳۲۴، ۱۳۲۵، ۱۳۲۶، ۱۳۲۷، ۱۳۲۸، ۱۳۲۹، ۱۳۳۰، ۱۳۳۱، ۱۳۳۲، ۱۳۳۳، ۱۳۳۴، ۱۳۳۵، ۱۳۳۶، ۱۳۳۷، ۱۳۳۸، ۱۳۳۹، ۱۳۴۰، ۱۳۴۱، ۱۳۴۲، ۱۳۴۳، ۱۳۴۴، ۱۳۴۵، ۱۳۴۶، ۱۳۴۷، ۱۳۴۸، ۱۳۴۹، ۱۳۵۰، ۱۳۵۱، ۱۳۵۲، ۱۳۵۳، ۱۳۵۴، ۱۳۵۵، ۱۳۵۶، ۱۳۵۷، ۱۳۵۸، ۱۳۵۹، ۱۳۶۰، ۱۳۶۱، ۱۳۶۲، ۱۳۶۳، ۱۳۶۴، ۱۳۶۵، ۱۳۶۶، ۱۳۶۷، ۱۳۶۸، ۱۳۶۹، ۱۳۷۰، ۱۳۷۱، ۱۳۷۲، ۱۳۷۳، ۱۳۷۴، ۱۳۷۵، ۱۳۷۶، ۱۳۷۷، ۱۳۷۸، ۱۳۷۹، ۱۳۸۰، ۱۳۸۱، ۱۳۸۲، ۱۳۸۳، ۱۳۸۴، ۱۳۸۵، ۱۳۸۶، ۱۳۸۷، ۱۳۸۸، ۱۳۸۹، ۱۳۹۰، ۱۳۹۱، ۱۳۹۲، ۱۳۹۳، ۱۳۹۴، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶، ۱۳۹۷، ۱۳۹۸، ۱۳۹۹، ۱۴۰۰، ۱۴۰۱، ۱۴۰۲، ۱۴۰۳، ۱۴۰۴، ۱۴۰۵، ۱۴۰۶، ۱۴۰۷، ۱۴۰۸، ۱۴۰۹، ۱۴۱۰، ۱۴۱۱، ۱۴۱۲، ۱۴۱۳، ۱۴۱۴

ابزار کمک کند.

مقیاس دشواری در تنظیم هیجانی (Difficulties in Emotion Regulation Scale): این پرسشنامه توسط (Gratz & Roemer) ساخته شده و یک شاخص خود گزارشی است که برای ارزیابی دشواری در تنظیم هیجانی به شکل جامع تر نسبت به ابزارهای موجود در این زمینه طراحی گردیده است. این پرسشنامه دارای ۳۶ عبارت و ۶ خرده مقیاس و بر اساس مقیاس پنج درجه ای لیکرت درجه بندی شده است که نمرات بالاتر نشان دهنده دشواری بیشتر در تنظیم هیجانی است. دارای پنج خرده مقیاس شامل عدم پذیرش پاسخ های هیجانی (به عنوان مثال؛ وقتی ناراحت می شوم، احساس گناه می کنم که چنین احساسی دارم)، دشواری در انجام رفتار هدفمند (به عنوان مثال؛ وقتی ناراحت می شوم، در انجام کارها مشکل پیدا می کنم)، دشواری در مهار رفتارهای تکانشی (وقتی ناراحت می شوم، در کنترل رفتارهایم دچار مشکل می شوم)، فقدان آگاهی هیجانی (وقتی ناراحت می شوم، مدت ها در آن حالت می مانم)، دسترسی محدود به راهبردهای اثربخش تنظیم هیجانی (وقتی ناراحت می شوم، می دانم که احساساتم موجه و مهم هستند) فقدان شفافیت هیجانی (من از احساساتم بی اطلاع هستم). سؤالات ۸، ۱۰، ۱۷، ۲۶ دارای نمره گذاری معکوس می باشند (۳۶). روایی این پرسشنامه را ۰/۹۳ و آلفای کرونباخ آن را ۰/۸۰ گزارش کرد، ضرایب آلفای کرونباخ آن را معادل ۰/۹۱ گزارش کرده است (۳۶). در یک مطالعه خارجی آلفای کرونباخ برای بعد عدم پذیرش پاسخ های هیجانی (۰/۷۸)، دشواری در انجام رفتار هدفمند (۰/۹۱)، دشواری در مهار رفتارهای تکانشی (۰/۸۸)، فقدان آگاهی هیجانی (۰/۷۰)، فقدان شفافیت هیجانی (۰/۷۷)، دسترسی محدود به راهبردهای اثربخش تنظیم هیجانی (۰/۸۶) و برای مقیاس کل (۰/۹۰) بود. برای اثبات روایی، این پژوهش شاخص «واریانس میانگین استخراج شده (AVE)» برای هر زیرمقیاس محاسبه کرد. مقادیر AVE از ۰/۴۴ برای فقدان آگاهی هیجانی تا ۰/۷۸ برای متغیر دشواری در انجام رفتار هدفمند بودند، که نشان دهنده همگرایی مناسب در همه زیرمقیاس ها است. (۳۷) برای اطمینان از روایی این ابزار جهت شناسایی ابعاد مختلف ابتدا تحلیل عاملی اکتشافی با نرم افزار SPSS 22 و سپس تحلیل عاملی تاییدی با استفاده

عنوان مثال؛ تحمل احساسات آشفته را ندارم)، عدم تحمل اهداف پیشرفت (به عنوان مثال؛ نمی توانم تحمل کنم که در کارها نفر اول نباشم)، عدم تحمل بی عدالتی (به عنوان مثال؛ نمی توانم تحمل کنم که با من بی احترامی کنند) است. ضریب آلفای کرونباخ برای بررسی پایایی و از روش تحلیل عاملی تأییدی و همبستگی مؤلفه ها با نمره کل مقیاس برای بررسی روایی پرسشنامه استفاده شد. ضریب آلفای کرونباخ داخلی نشان داد که پایایی برای کل شرکت کنندگان ۰/۸۴، برای مؤلفه عدم تحمل عاطفی ۰/۵۰، عدم تحمل هیجانی ۰/۶۱، پیشرفت ۰/۵۲، و استحقاق ۰/۷۱ می باشد در نسخه خارجی آلفای کرونباخ نسخه اصلی (نمونه هارینگتون): برای مقیاس کل ۰/۹۴، زیرمقیاس ها: (عدم تحمل ناراحتی) ۰/۸۸، (عدم تحمل بی عدالتی) ۰/۸۵، (عدم تحمل عاطفی) ۰/۸۷، (پیشرفت) ۰/۸۴، ضریب بازآزمایی (test-retest) و سازگاری در منابع ثانوی نیز حدود ۰/۸۷ برای همه زیرمقیاس ها گزارش شده است (۳۵). در این پژوهش برای اطمینان از روایی این ابزار جهت شناسایی ابعاد مختلف ابتدا تحلیل عاملی اکتشافی با نرم افزار SPSS 22 و سپس تحلیل عاملی تأییدی با استفاده از نرم افزار Amos 24 صورت گرفت. روایی این مقیاس با روش مؤلفه های اصلی با چرخش واریماکس، مقدار ضریب (KMO) شاخص کفایت نمونه گیری) ۰/۹۰ و مقدار مجذور خی آزمون کروییت بارتلت را ۳/۱۵ محاسبه شد که در سطح ۰/۰۵ معنی دار بود. و این سه عامل بر روی هم ۴۹/۷۳ درصد کل واریانس متغیر را تبیین می کنند. و نشانه ی کفایت نمونه و متغیرهای انتخاب شده برای انجام تحلیل عوامل بود. در پژوهش حاضر جهت بررسی روایی پرسشنامه تحمل ناکامی از روش تحلیل عاملی تأییدی مدل چهار عاملی با حفظ بارهای عاملی بالای ۰/۳۲ استفاده شد (۳۲). نتایج تحلیل عاملی نشان داد که بعد عدم تحمل عاطفی با شش گویه (با بار عاملی ۰/۴۷ تا ۰/۵۸)، بعد عدم تحمل اهداف پیشرفت با پنج گویه (با بار عاملی ۰/۳۴ تا ۰/۵۷)، عدم تحمل بی عدالتی و خشنودی با شش گویه (با بار عاملی ۰/۵۷ تا ۰/۷۹)، عدم تحمل ناراحتی با هفت گویه (با بار عاملی ۰/۵۲ تا ۰/۶۸) در جای مناسب خود بار گذاری شدند. همچنین گویه های که بار عاملی آنها ضعیف و با مقیاس همبستگی اندکی داشتند حذف شدند تا به بهبود اعتبار

از نرم افزار Amos24 صورت گرفت. روایی این مقیاس با روش مولفه های اصلی با چرخش واریماکس، مقدار ضریب (KMO) شاخص کفایت نمونه گیری ۰/۸۹ و مقدار مجذور خی آزمون کرویت بارتلت را ۲/۲۶ محاسبه شد که در سطح ۰/۰۵ معنی دار بود. و این سه عامل بر روی هم ۶۸/۲۶ درصد کل واریانس متغیر را تبیین می کنند. و نشانه ی کفایت نمونه و متغیرهای انتخاب شده برای انجام تحلیل عوامل بود. در پژوهش حاضر جهت بررسی روایی پرسشنامه دشواری در تنظیم هیجانی از روش تحلیل عامل تاییدی مدل شش عاملی با حفظ بار های عاملی بالای ۰/۳۲ استفاده شد (۳۵). نتایج تحلیل عامل نشان داد که بعد عدم پذیرش پاسخ های هیجانی با پنج گویه (با بار عاملی ۰/۵۸ تا ۰/۸۴)، بعد دشواری در انجام رفتار هدفمند با چهار گویه (با بار عاملی ۰/۵۵ تا ۰/۷۷)، دشواری در مهار رفتارهای تکانشی با چهار گویه (با بار عاملی ۰/۳۹ تا ۰/۸۰)، فقدان آگاهی هیجانی با پنج گویه (با بار عاملی ۰/۴۶ تا ۰/۸۰)، فقدان شفافیت هیجانی با سه گویه (با بار عاملی ۰/۵۲ تا ۰/۶۲) دسترسی محدود به راهبردهای اثربخش تنظیم هیجانی با سه گویه (با بار عاملی ۰/۵۰ تا ۰/۶۹) در جای مناسب خود بار گذاری شدند. همچنین گویه های که بار عاملی آنها ضعیف و با مقیاس همبستگی اندکی داشتند حذف شدند تا به بهبود اعتبار ابزار کمک کند.

پرسشنامه نگرش سنج مواد مخدر: این پرسشنامه توسط دلاور و همکاران در سال ۱۳۸۳ ساخته شد. دارای سه دارای مولفه می باشد که به صورت طیف لیکرت ۵ امتیازی از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۵) نمره گذاری می - شود. این مقیاس دارای ۳ عامل (خرده مقیاس) است که عبارتند از نگرش نسبت به اثرات استفاده از مواد مخدر (به عنوان مثال؛ مصرف مواد مخدر موجب کاهش درد می شود)، نگرش نسبت به مصرف مواد مخدر (به عنوان مثال؛ یک بار مصرف مواد مخدر به امتحانش می ارزد)،

نگرش نسبت به خطرات استفاده از مواد مخدر (به عنوان مثال؛ خطر مصرف مواد مخدر در مصرف بیش از اندازه است). اعتبار پرسشنامه برای هر یک از مقیاس ها توسط دلاور به شیوه باز آزمایی و آلفای کرونباخ محاسبه شده است (۳۸). ضریب آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس اثرات استفاده از مواد مخدر ۰/۹۰۸، تمایل با مصرف مواد مخدر ۰/۹۱ و خطرات استفاده از مواد مخدر برابر ۰/۹۱ بود. که بیانگر آن است، پرسشنامه از ضریب همگونی درونی خوبی برخوردار است. و همین طور، ضریب اعتبار محاسبه شده از باز آزمایی برای خرده مقیاس اثرات استفاده از مواد مخدر ۰/۹۰۸، تمایل با مصرف مواد مخدر ۰/۹۱۸، و خطرات استفاده از مواد برابر ۰/۹۱ بود که بیانگر آن است، پرسشنامه از ضریب همگونی درونی خوبی برخوردار است و همین طور، ضریب اعتبار محاسبه شده از باز آزمایی برای خرده مقیاس اثرات استفاده از مواد مخدر ۰/۸۴۷، تمایل با مصرف مواد ۰/۸۶۱، و خطرات استفاده

از مواد مخدر برابر ۰/۸۵۱ است. که بیانگر آن است، پرسشنامه از ثبات و پایایی در طول زمان برخوردار است. بنابراین، می توان به نتایج آن در اندازه گیری های متعدد اعتماد کرد.

یافته ها

با توجه به داده های جدول (۱)، از ۳۸۸ دانش آموز دبیرستان های مقطع متوسطه شهر بندرترکمن ۲۴۱ نفر (۶۲/۱٪) از پاسخ گویان دانش آموز دختر و ۱۴۷ نفر (۳۷/۹٪) از دانش آموز پسر بودند، از این تعداد ۱۴۵ نفر (۳۷/۴٪) در رشته ی علوم تجربی، ۱۶۱ نفر (۴۱/۵٪) در رشته ی علوم انسانی و ۸۲ نفر (۲۱/۱٪) در رشته ی فنی حرفه ای مشغول به تحصیل بودند. بیشترین فراوانی مربوط به پاسخ گویان در رشته ی علوم انسانی (۴۱/۵٪) بوده است.

ناز محمدکرو همکاران

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین، انحراف معیار و کشیدگی و چولگی متغیرهای پژوهش

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶
۱. نیاز به خودمختاری	۱					
۲. نیاز به شایستگی	۰/۲۷۲**	۱				
۳. نیاز به ارتباط	۰/۳۶**	۰/۵۵۶**	۱			
۴. دشواری تنظیم هیجانی	-۰/۰۰۸	-۰/۲۶۴**	-۰/۱۳۸**	۱		
۵. عدم تحمل ناکامی	۰/۰۸	-۰/۲۱۶**	-۰/۰۷۲	۰/۳۴۵**	۱	
۶. نگرش به مواد مخدر	-۰/۱۵۲**	-۰/۲۷۲**	-۰/۱۹۴**	۰/۱۸۳**	۰/۰۶۷	۱
میانگین	۱۱/۶۶	۱۵/۰۱	۱۸/۹۸	۵۹/۹۸	۶۸/۸۵	۳۲/۷۹
انحراف استاندارد	۲/۰۸	۲/۸۱	۲/۸۶	۱۶/۱۳	۱۲/۸۸	۱۵/۹۸
کشیدگی	۰/۲۴۳	-۰/۱۵۵	-۰/۰۱۲	-۰/۱۲۸	-۰/۹۹۳	۰/۸۵۲
کجی	-۰/۶۳۸	-۰/۲۹۷	-۰/۳۰۴	۰/۳۸۵	-۰/۲۵۵	۱/۳۰

جدول ۲: شاخص های برازندگی مدل برازش شده

نوع شاخص	شاخص ها	مقدار به دست آمده	مقدار قابل قبول
شاخص های مطلق	درجه آزادی (DF)	۲۵۸	-
	سطح معناداری (p)	۰/۰۰	-
	نسبت کای اسکور به درجه آزادی (CMIN/df)	۱,۹۲	کمتر از ۳
	خطای ریشه ی مجذور میانگین تقریب (RMSEA)	۰/۰۴	کمتر از ۰/۰۸
	شاخص تقریب برازندگی (PCLOSE)	۰/۰۰۱	کمتر از ۰/۰۵
شاخص های نسبی	شاخص برازش مقیاس های (CFI)	۰/۹۱	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص نیکویی برازش (GFI)	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص برازندگی هنجار شده (NFI)	۰/۹۳	بیشتر از ۰/۹۰

با استفاده از نمودار p-p تایید شد. مفروضه های بهنجاری تک متغیری به کمک برآورد مقادیر کجی و کشیدگی آزمون و تایید شدند.

با توجه به اینکه دامنه کجی و کشیدگی متغیرها در بازه ± 2 قرار داشت، نرمال بودن تک متغیری مورد تایید قرار گرفت. مفروضه هم خطی چندگانه متغیرها با استفاده از آماره تحمل و عامل تورم واریانس مورد بررسی قرار گرفت. بررسی آماره های تحمل (کمتر از ۰/۱) و شاخص تورم واریانس (بیشتر از ۱۰) حاکی از آن بود که ارزش های تحمل بدست آمده برای متغیرهای بالا ۰/۱۰ و مقدار شاخص تورم واریانس بدست آمده برای متغیرها کوچکتر از ۱۰ هستند و این نشان می دهد که بین متغیرها، هم خطی چندگانه وجود ندارد. برای بررسی استقلال باقی مانده ها از آماره دوربین - واتسون استفاده شد که مقدار آن برابر (۱,۸۷) بود نشان می دهد پیش فرض رعایت شده

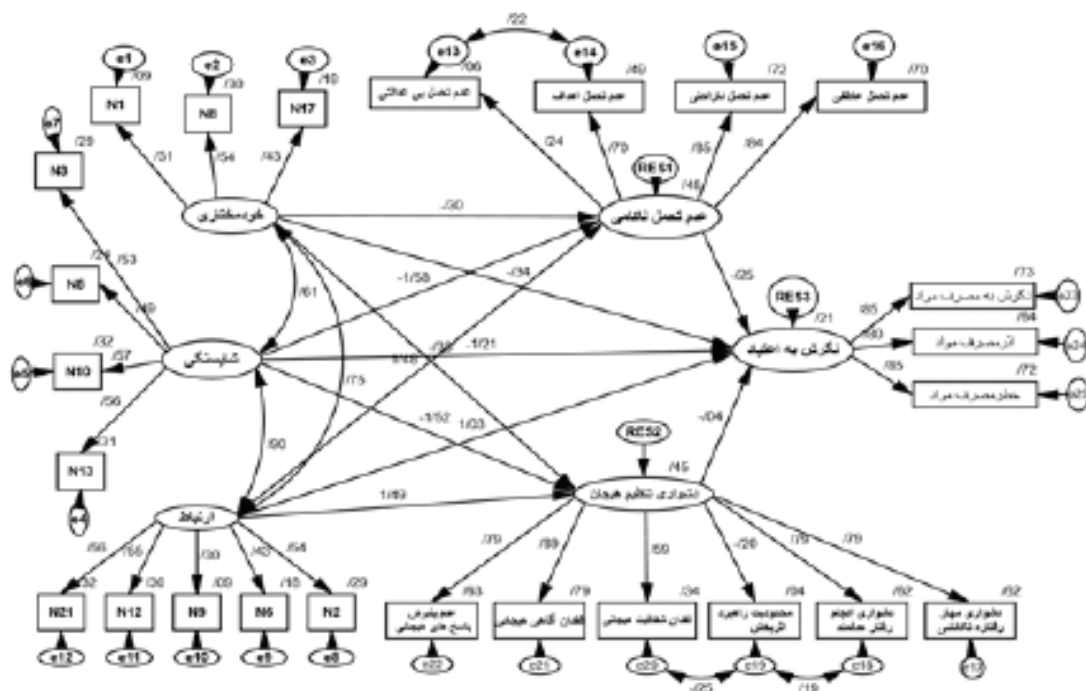
جدول (۲) نشان می دهد، بین نیازهای بنیادین روانشناختی با عدم تحمل جدول (۲) نشان می دهد، بین نیازهای بنیادین روانشناختی با عدم تحمل ناکامی، دشواری در تنظیم هیجان و نگرش به مواد مخدر به ترتیب $-۰/۱۶**$ ، $-۰/۱۷**$ ، $-۰/۲۸**$ همبستگی منفی و معناداری دارد. ($p < ۰/۰۱$). عدم تحمل ناکامی با دشواری در تنظیم هیجان $۰/۳۴**$ همبستگی مثبت و معنادار ($p < ۰/۰۱$) ولی با نگرش به مواد مخدر $۰/۰۸$ هیچ ارتباطی ندارد ($p > ۰/۰۱$). دشواری در تنظیم هیجان با نگرش به مواد $۰/۱۹**$ همبستگی مثبت و معناداری دارد ($p < ۰/۰۱$).

مدل یابی معادلات ساختاری

قبل از انجام تحلیل داده ها، بررسی پیش فرض های این روش ضروری است. در این بخش، مهمترین پیش فرض های روش معادلات ساختاری مورد بررسی قرار گرفته است. بنابر پیشنهاد (۳۰) مفروضه خطی بودن رابطه بین متغیرها

در ادامه شاخص های براش مدل ساختاری در جدول ۲ نشان داده شده است. جهت آزمون مدل مورد نظر در پژوهش حاضر، روش الگویابی معادلات ساختاری (SEM) اعمال گردیده است. برای بررسی برازندگی مدل از شاخص های آمده شده در جدول ۲- استفاده شد. همچنین اگر شاخص های برازش هنجار شده (NFI)، شاخص های برازش هنجار نشده (NNFI)، برازش مقایسه ی (CFI)، برازش افزایشی (IFI)، نیکویی برازش (GFI) بزرگتر از ۰/۹۰ است بر برازش مناسب و مطلوب مدل دلالت دارند. همانگونه که بر اساس جدول ۲- مشاهده می شود مقدار شاخص تقریب برازندگی (PCLOSE) ۰/۰۰۱ و شاخص (RMSEA) برابر ۰/۰۴ می باشد. که بر اساس مدل کلاین نشان دهنده برازش مدل است. همچنین نسبت خی دو هنجارشده به درجه آزادی (X^2/df)، با مقدار ۱,۹۲ در فاصله قابل قبول برازش (۱ تا ۳۵) (۳۵)، برازش مطلوب گزارش شده است. در شکل ۲، فرضیه های مربوط به روابط میانجی، پیش فرض های بارون و کنی (۱۹۸۶) مورد بررسی قرار گرفت. بارون و کنی، عنوان کردند که زمانه، متغیر M به عنوان میانجی،

تلقی می گردد که ۱- متغیر مستقل به طور معنی داری متغیر M را پیش بینی کند ۲- متغیر M به طور معنی داری متغیر وابسته را پیش بینی کند ۳- زمانی که A و B کنترل می شود، رابطه متغیر مستقل و وابسته کاهش یابد یا معنادار نباشد. بر پایه ی مسیرهای آزمایش شده در مدل (۲) و نتیجه جدول ۳ می بینیم، اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر نگرش به اعتیاد $(\beta = -.012, C.R. = .73, p > .046)$ و عدم تحمل ناکامی $(\beta = -.30, C.R. = .91, p > .35)$ و دشواری تنظیم هیجانی $(\beta = .04, C.R. = .27, p > .83)$ منفی و هیچ تاثیر معناداری مشاهده نشد. اثر مستقیم نیاز به شایستگی بر نگرش به اعتیاد $(\beta = -.41, C.R. = -2.21, p < .02, \beta = -.58, C.R. = -3.04, p < .00)$ و دشواری تنظیم هیجانی $(\beta = -.52, C.R. = -3.91, p < .00)$ منفی و معنی دار است. اثر مستقیم نیاز به ارتباط بر نگرش به اعتیاد $(\beta = .16, C.R. = 2.09, p > .48)$ مثبت و هیچ تاثیر معناداری مشاهده نشد. ولی اثر ارتباط به عدم تحمل ناکامی $(\beta = 1.47, C.R. = 2.45, p < .01)$ و دشواری تنظیم هیجانی $(\beta = 1.4, C.R. = 2.82, p < .00)$ مثبت و معنی دار است. اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر نگرش به اعتیاد $(\beta = -.012, C.R. = -.73, p > .046)$ و عدم تحمل ناکامی $(\beta = -.30, C.R. = -.91, p > .35)$ و دشواری تنظیم هیجانی $(\beta = .04, C.R. = .27, p > .83)$ منفی و هیچ تاثیر معناداری مشاهده نشد.

جدول ۳: ضرایب استاندارد مسیرهای مستقیم الگوی نهایی

مسیر	β	S.E	C.R	P
(اثر مستقیم خودمختاری بر نگرش به اعتیاد)	-۰/۱۲	۱,۸۱	-۰/۷۳	۰/۴۶
(اثر مستقیم خودمختاری بر عدم تحمل ناکامی)	-۰/۳۰	۱,۲۵	-۰/۹۱	۰/۳۵
نگرش به اعتیاد) عدم تحمل ناکامی بر (اثر مستقیم	-۰/۲۵	۰/۶۹	-۱,۱۵	۰/۲۴
(اثر مستقیم خودمختاری بر دشواری در تنظیم هیجانی)	-۰/۳۸	۲,۸۴	-۱,۱۲	۰/۲۶
(اثر مستقیم دشواری در تنظیم هیجانی بر نگرش به اعتیاد)	-۰/۴۲	۰/۲۷	-۰/۲۱	۰/۸۳
(اثر مستقیم شایستگی بر نگرش به اعتیاد)	-۰/۴۱	۱,۳۵	-۲,۲۱	۰/۰۲
(اثر مستقیم شایستگی بر عدم تحمل ناکامی)	-۱,۵۸	۱,۲۸	-۳,۰۴	۰/۰۰
(اثر مستقیم شایستگی بر دشواری در تنظیم هیجانی)	-۱,۵۲	۲,۱۲	-۳,۹۱	۰/۰۰
(اثر مستقیم ارتباط بر نگرش به اعتیاد)	۰/۱۶	۲,۰۹	۰/۷۰	۰/۴۸
(اثر مستقیم ارتباط بر عدم تحمل ناکامی)	۱,۴۷	۱,۸۳	۲,۴۵	۰/۰۱
(اثر مستقیم ارتباط بر دشواری در تنظیم هیجانی)	۱,۴	۳,۵۶	۲,۸۲	۰/۰۰

جدول ۴: ضرایب معناداری اثرات غیرمستقیم متغیرهای میانجی بر نگرش به اعتیاد، الگوی بوت استروپ

مسیر غیرمستقیم	اثر غیرمستقیم	سطح اطمینان ۰/۹۵		معناداری
		حد بالا	حد پایین	
خودمختاری ← عدم تحمل ناکامی ← نگرش به اعتیاد	۰,۰۷۵	۰,۰۸	-۰,۱۵	۰,۰۵ <
نگرش به اعتیاد ← دشواری در تنظیم هیجان ← خودمختاری	-۰,۰۱۵۹	۰,۱۸	-۰,۲۲	۰,۰۵ <
نگرش به اعتیاد ← عدم تحمل ناکامی ← شایستگی	۰,۳۹۵	-۰,۰۵	-۰,۳۱	۰,۰۱ >
نگرش به اعتیاد ← دشواری در تنظیم هیجان ← شایستگی	-۰,۰۸۹۶	-۰,۰۲	-۰,۲۷	۰,۰۵ >
نگرش به اعتیاد ← عدم تحمل ناکامی ← ارتباط	-۰,۳۶۷	۰,۰۹	-۰,۱۲	۰,۰۵ <
نگرش به اعتیاد ← دشواری در تنظیم هیجان ← ارتباط	۰,۰۶۱	۰,۰۹	-۰,۱۲	۰,۰۵ <

مدل نیازهای بنیادین روانشناختی در مجموع ۴۸ درصد از واریانس عدم تحمل ناکامی، نیازهای بنیادین روانشناختی ۴۵ درصد از واریانس دشواری تنظیم هیجان و نیازهای بنیادین روانشناختی و عدم تحمل ناکامی و دشواری تنظیم هیجان ۲۱ درصد از واریانس نگرش به اعتیاد را تبیین می کنند.

بحث

هدف از انجام پژوهش حاضر تدوین و آزمون مدل علی نگرش به اعتیاد دانش آموزان دوره متوسطه بر اساس نیازهای بنیادین روانشناختی، با نقش میانجی گری عدم تحمل ناکامی و دشواری تنظیم هیجان انجام شد. نتایج پژوهش نشان داد.

اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر نگرش به اعتیاد $(\beta = -0/12, p > 0/46)$ است. این تاثیر منفی ولی معنادار نبود. این نتیجه با نتایج پژوهش های ریچاردز و همکاران (۱۲)، برجلی و همکاران (۱۳)، بابایی نادینلوی (۱۴) همسو می باشد. در تبیین این نتایج می توان گفت نیاز به

یک فرض زیر بنایی الگوی پیشنهادی پژوهش حاضر وجود مسیر غیر مستقیم است. زمانی که تعداد نمونه چندان زیاد نباشد، بوت استروپ قدرتمندترین و منطقی ترین روش برای دستیابی به اثرات غیر مستقیم را فراهم می آورد. سطح اطمینان ۰/۹۵ و تعداد بر نمونه گیری مجدد بوت استروپ ۱۰۰۰ است. برای تعیین معنی داری خودمختاری، شایستگی، ارتباط بر نگرش به اعتیاد از طریق عدم تحمل ناکامی و دشواری در تنظیم هیجان از روش بوت استروپ در برنامه ماکرو آزمون پریچر و هیز استفاده شد. بر اساس جدول (۴) نتایج بوت استروپ آمده است. در این روش چنانچه حد بالا و پایین این آزمون هر دو مثبت یا هر دو منفی باشند و صفر مابین این دو حد قرار نگیرد در آن صورت مسیر علی غیر مستقیم معنی دار خواهد بود. نتایج جدول (۴) این قاعده در مورد شایستگی بانقش میانجی، عدم تحمل ناکامی و دشواری در تنظیم هیجان صدق می کند و علی معنادار است. همچنین با توجه به خروجی ایموس در شکل ۱ مدل پیشنهادی و برازش شده پژوهش را نشان می دهد. در این

خود مختاری در برگیرنده داشتن احساس آزادی، اراده، انتخاب، تصمیم گیری و هدایت مسیر زندگی است. در واقع ارضای این نیاز از ملزومات حفظ و ارتقای رشد شخصی محسوب می شود و موجبات ارتقای بهزیستی افراد را فراهم می سازند؛ در مقابل ناامیدی از ارضای این نیاز منجر به الگوهای بالقوه ناسالم روانی و رفتاری متعدد، هم چون بروز افزایش و شدت در مصرف مواد اعتیاد آور می شود (۱۲). پژوهش ها نشان می دهند که استقلال یا خودمختاری به تنهایی ممکن است اثر مستقیم و معنی داری بر نگرش به اعتیاد نوجوانان نداشته باشد، زیرا نگرش به اعتیاد از مجموعه پیچیده ای از عوامل فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر می پذیرد. در واقع، خودمختاری بیشتر به شکل گیری هویت فردی، مسئولیت پذیری و عزت نفس مرتبط است تا نگرش مستقیم به اعتیاد. نوجوانی که احساس استقلال می کند، در صورت نبود سایر حمایت های روانی و اجتماعی، همچنان نگرش منفی یا مثبتی نسبت به مواد مخدر داشته باشد. همچنین، مواردی چون گروه همسالان، کیفیت ارتباط با والدین، آگاهی و شناخت نوجوانان از مضرات مواد مخدر و سیستم ارزشی خانواده نقش مهمتری در شکل گیری نگرش به اعتیاد ایفا می کنند به علاوه، بسیاری از پژوهش ها یافته اند که متغیرهایی مانند خودکارآمدی، مهارت های مقابله ای، تاب آوری و حمایت اجتماعی اثر مهمتری نسبت به صرف خودمختاری فردی بر نگرش و گرایش به اعتیاد دارند (۱۳).

اثر مستقیم نیاز به شایستگی بر نگرش به اعتیاد ($\beta = 0/41$)، بنابراین این می توان گفت با ارتقاء نیاز به شایستگی میزان نگرش به اعتیاد در دانش آموزان کاهش می یابد. این نتیجه با مطالعات پرچمی و همکاران (۱۵)، نیاززاده (۱۶)، متقی و همکاران (۱۷)، گونگ و همکاران (۱۸) هماهنگ و همسو می باشد. در تبیین این یافته می توان گفت بر اساس نظریه نیازهای اساسی روانشناختی، احساس شایستگی یکی از پایه های مهم سلامت روان است. هرچه شایستگی فرد بیشتر ارضا شود، نگرش منفی تری نسبت به اعتیاد خواهد داشت و احتمال گرایش به مصرف مواد کاهش پیدا می کند. داشتن احساس شایستگی باعث افزایش عزت نفس، خودکارآمدی و معنا در زندگی می شود و فرد کمتر برای جبران ناکامی یا کاهش اضطراب سراغ مصرف مواد یا رفتارهای اعتیادی می رود. بنابراین با تقویت شایستگی روانشناختی، می توان نگرش مثبت به اعتیاد را

تضعیف و از رفتارهای پرخطر پیشگیری کرد (۱۵). و برعکس زمانی که نیازهای افراد در کودکی شان تأمین نشده (نیاز به شایستگی، امنیت، عشق و استقلال) در بزرگسالی بیشتر در معرض الگوهای ناسالمی مثل اعتیاد قرار می گیرند (۱۶). نیاز به ارتباط تأثیر مستقیم و معناداری بر نگرش به اعتیاد در میان نوجوانان نداشته است ($\beta = 0/16$ ، $p > 0/48$). این نتیجه با مطالعات ترابیان و همکاران (۱۸)، ویموند (۱۹)، رحیمی و همکاران (۲۰) هماهنگ و همسو می باشد. این یافته به معنی آن است که وقتی که نیاز به ارتباط بر نگرش به اعتیاد اثر مثبت ولی معنی دار نشان نداده، یعنی خود این نیاز به تنهایی نمی تواند نگرش نوجوان را درباره اعتیاد تعیین کند؛ چون نگرش به اعتیاد حاصل عوامل پیچیده تری مثل فشار همسالان، اضطراب، افسردگی، سبک فرزندپروری و کیفیت روابط خانوادگی است. پژوهش ها نشان می دهند که ضعف روابط خانوادگی و نبود حمایت عاطفی، ریسک اعتیاد را بالا می برد، اما اگر نیاز به ارتباط صرفاً ارضا نشود (و نه اینکه کاملاً مختل باشد)، ممکن است نوجوان در نگرشش به اعتیاد بی تفاوت یا مردد بماند و فوراً به مواد مخدر جذب نشود. در واقع، سایر فاکتورهای محیطی و روانی باید همزمان دخالت داشته باشند تا کمبود ارتباط، واقعاً نوجوان را به سمت نگرش مثبت به اعتیاد سوق دهد؛ نیاز ارتباطی ناکافی به خودی خود الزاماً به گرایش به اعتیاد منجر نمی شود و معمولاً در ترکیب با سایر آسیب ها اثرگذار است (۱۸، ۱۹). تحقیقات نشان داده، محیط خانوادگی صمیمی، داشتن شبکه حمایت اجتماعی قوی و کیفیت بالای ارتباط با همسالان سالم، یکی از مهمترین عوامل بازدارنده در گرایش نوجوانان به مصرف مواد است. برعکس، نبود این فاکتورها با وجود فشار منفی همسالان، نوجوان را مستعد رفتارهای پرریسک می کند (۲۰).

اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر عدم تحمل ناکامی ($\beta = 0/30$ ، $p > 0/35$) است. این تأثیر منفی ولی معنادار نبود. این نتیجه با نتایج پژوهش های ابراهیمی و همکاران (۲۱)، آلماکرو همکاران (۲۲)، محمدی و همکاران (۲۳) همسو می باشد. عدم تحمل ناکامی متأثر از عوامل متعددی است؛ مانند سبک های دلبستگی، تنظیم هیجان و سلامت روان، اما اثر متغیر خودمختاری یا استقلال طلبی به تنهایی معنادار گزارش نشده است (۲۱). مطالعات درباره استقلال طلبی در برابر ناکامی، بیشتر بر اهمیت مهارت های خودکنترلی

به عنوان یکی از نیازهای اساسی روانشناسی انگیزش، نقش مهمی در تقویت تحمل ناکامی در دانش‌آموزان دارد (۲۶). مطالعات اخیر نشان داده‌اند که تأمین نیاز به شایستگی، به ویژه در محیط‌های آموزشی حمایت‌کننده، باعث افزایش اعتماد به نفس و کاهش ترس از شکست می‌گردد (۲۷). احساس شایستگی موجب شکل‌گیری حس توانمندی و موفقیت در افراد می‌شود. چنین احساسی باعث می‌شود فرد در برابر موانع و ناکامی‌ها کمتر دلسرد شود و پایداری بیشتری نشان دهد. پژوهش‌ها نشان داده‌اند که شایستگی علاوه بر ارتقای بهزیستی روان‌شناختی، باعث افزایش تحمل ناکامی و تاب‌آوری می‌شود. در نتیجه، فرد شکست‌ها را فرصت رشد می‌بیند، نه پایان راه، و ارضای نیاز به شایستگی نقشی حفاظتی در پیشگیری از مشکلات روانی داشته و موجب انطباق بهتر با زندگی می‌شود (۲۸). اثر مستقیم نیاز به شایستگی بر دشواری تنظیم هیجان (۱،۵۲، $\beta = -0.00$ ، $p < 0.00$) است. بنابر این می‌توان گفت که نیاز به شایستگی به طور معناداری با کاهش دشواری در تنظیم هیجان مرتبط است، این نتیجه با مطالعات رایان و دسی (۲۶)، رائو و همکاران (۲۹)، دهقانی و کدخدایی (۳۰) همسو می‌باشد. افرادی که احساس شایستگی بیشتری دارند، بهتر می‌توانند هیجانات خود را کنترل کرده و به‌طور مناسب به موقعیت‌های استرس‌زا واکنش نشان دهند. این مدیریت هیجانی باعث کاهش رفتارهای ناسازگار و افزایش استفاده از راهبردهای مثبت برای سازگاری با محیط می‌شود. پژوهش‌ها نشان می‌دهند که تقویت شایستگی اجتماعی و هیجانی می‌تواند کیفیت زندگی را بهبود داده و رفتارهای ناسازگار را کاهش دهد، بنابراین پرورش شایستگی برای مدیریت هیجانات و ارتقای رفتارهای سازگاران اهمیت زیادی دارد (۲۹). وقتی نیاز به شایستگی برآورده شود، فرد احساس توانمندی و اعتماد به نفس پیدا می‌کند و قادر است بهتر با چالش‌ها و مشکلات زندگی مقابله کند. این احساس باعث استفاده از راهبردهای سالم‌تر برای مدیریت هیجانات و کاهش رفتارهای ناسازگاران مانند نشخوار ذهنی، فاجعه‌انگاری و خودسرزنی می‌شود. پژوهش‌های جدید نشان می‌دهند که افراد دارای احساس شایستگی، هیجان‌های منفی را بهتر کنترل می‌کنند، در برابر هیجان‌های شدید آسیب‌پذیری کمتری دارند (۳۰). اثر مستقیم نیاز به ارتباط بر عدم تحمل ناکامی (۱،۴۷، $\beta = 0.01$) است. این نتیجه با مطالعات گودرزی و همکاران

و تنظیم هیجانی تأکید دارند تا نقش مستقیم خودمختاری بر عدم تحمل ناکامی. ناکامی غالباً زمانی مسئله‌ساز است که فرد فاقد چارچوب‌های حمایتی هیجانی و شناختی باشد؛ در حالی که خودمختاری بیشتر به افزایش عزت نفس یا شایستگی ادراکی ارتباط دارد (۲۲). نتایج نشان داد که خودمختاری به تنهایی پیش‌بینی‌کننده‌ی معناداری برای تحمل ناکامی نبود. در مقابل، تاب‌آوری و حمایت اجتماعی رابطه مثبت و معناداری با تحمل ناکامی داشتند و این دو متغیر نقش واسطه‌ای مهمی بین خودمختاری و تحمل ناکامی ایفا کردند. به این معنا که دانش‌آموزانی که از حمایت اجتماعی مناسبی برخوردار بوده و سطح تاب‌آوری بالاتری دارند، در مواجهه با ناکامی‌ها موفق‌تر عمل می‌کنند، حتی اگر سطح استقلال یا خودمختاری آنها متوسط باشد. یافته‌ها این نتیجه را تقویت می‌کند که برای ارتقای تحمل ناکامی در دانش‌آموزان، تقویت مهارت‌های تاب‌آوری و شبکه حمایت اجتماعی نقش کلیدی دارد، نه صرفاً پرورش حس استقلال فردی (۲۳). اثر مستقیم نیاز به خودمختاری بر دشواری تنظیم هیجان (۰/۰۴، $\beta = 0.83$ ، $p > 0.00$) و هیچ تأثیر معناداری مشاهده نشد. این نتیجه با نتایج پژوهش‌های ما و همکاران (۲۴)، یووانوویچ و همکاران (۲۵)، رایان و همکاران (۲۶) همسو می‌باشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت: داشتن نیاز به استقلال به خودی خود پیش‌بینی‌کننده مشکلات تنظیم هیجان یا تکانشی بودن فرد نیست؛ بلکه آنچه تعیین‌کننده است، حضور مهارت‌های مقابله‌ای، تجارب هیجانی سالم و حمایت‌های محیطی است. مطالعات (۲۵)، تأکید می‌کنند که خودمختاری بیشتر با شکل‌گیری هویت و شایستگی فردی ارتباط دارد و وقتی با حمایت عاطفی یا آموزش راهبردهای هیجانی ترکیب نشود، لزوماً باعث بهبود یا تضعیف تنظیم هیجان نمی‌شود. بعلاوه نیاز به خودمختاری بیشتر عزت نفس و رشد فردی را پیش‌بینی می‌کند و دشواری در تنظیم هیجان بیشتر متأثر از عوامل خانوادگی، سبک دلبستگی و مهارت‌های خودکنترلی است تا استقلال به خودی خود (۲۶). نیاز به شایستگی، عدم تحمل ناکامی دانش‌آموزان را بصورت معکوس، معنی‌دار و پیش‌بینی‌می‌کند. اثر مستقیم نیاز به شایستگی (۱،۵۸، $\beta = -0.00$ ، $p < 0.00$) است. این نتیجه با مطالعات رایان و دسی (۲۶)، کیم و پارک (۲۷)، اکبری و همکاران (۲۸) هماهنگ و همسو می‌باشد. نیاز به شایستگی

(۳۱)، رایان و دسی (۲۶)، لواسانی و همکاران (۳۲) کیزراک و همکاران (۲۷)، همسو می‌باشد نیاز به ارتباط یکی از نیازهای روانشناختی اساسی انسان است و عدم ارضای آن می‌تواند تحمل فرد را در برابر ناکامی کاهش دهد. محرومیت هیجانی و کمبود ارتباط ممکن است به شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار مانند احساس طرد یا وابستگی منجر شده و فرد را نسبت به ناکامی‌ها آسیب‌پذیرتر کند. در نتیجه، افراد ممکن است در برابر ناکامی دچار واکنش‌های شدید هیجانی، افسردگی یا علائم جسمانی شوند (۳۱). پژوهش‌های لواسانی و همکاران نشان دادند که افرادی که مهارت‌های ارتباطی ضعیفی دارند، کمتر می‌توانند با ناکامی‌ها کنار بیایند. بعلاوه ضعف در برقراری روابط مؤثر، استرس را افزایش داده و تحمل ناکامی را کاهش می‌دهد. در مقابل، مهارت‌های ارتباطی قوی باعث کاهش استرس شغلی می‌شود. ضعف این مهارت‌ها می‌تواند منجر به تضاد، ابهام نقش و انزوای اجتماعی گردد که همگی فشار روانی را تشدید می‌کنند (۳۲).

اثر مستقیم نیاز به ارتباط بر دشواری تنظیم هیجانی و همکاران (۳۳)، هان و همکاران، (۳۴)، سیپولتا و همکاران (۳۵) همسو می‌باشد. یافته‌های پژوهشی نشان داده‌اند که اگرچه ارتباطات اجتماعی نقشی حمایتی در سلامت روان دارند، اما بهبود مهارت‌های تنظیم هیجان وابسته به آموزش، انعطاف‌پذیری روانشناختی و حمایت‌های محیطی است نه صرفاً داشتن رابطه یا احساس تعلق (۳۳). در برخی مطالعات، مشخص شد که تأثیر ارتباط اجتماعی بیشتر به کاهش احساس تنهایی یا اضطراب عمومی کمک می‌کند، اما برای کاهش دشواری تنظیم هیجان باید راهبردهای شناختی و رفتاری مناسبی نیز توسعه یابد. تنظیم هیجان بیشتر از طریق افزایش مهارت‌های آموزش راهبردهای مقابله‌ای و خودآگاهی قابل بهبود است تا صرفاً با حضور یا کیفیت رابطه‌های بین فردی (۳۴).

نتایج مطالعات نشان می‌دهند که آموزش مهارت‌های تنظیم هیجان و تقویت راهبردهای شناختی تأثیر بیشتری در کاهش دشواری‌های تنظیم هیجان دارد، در حالی که صرفاً احساس تعلق و حمایت اجتماعی کافی نیست. تنظیم هیجان نیازمند فرایندهای فردی مانند درک هیجانات، ارزیابی شناختی و انتخاب راهکارهای مقابله‌ای است، و روابط اجتماعی مناسب تنها نقش حمایتی دارند. بنابراین برای بهبود تنظیم

هیجان، تمرکز بر توانمندسازی روانشناختی و آموزش عملی مهارت‌های مرتبط توصیه می‌شود (۳۵).

اثر مستقیم عدم تحمل ناکامی با نگرش به اعتیاد منفی ولی این رابطه معنادار نبود ($\beta = -0.25$ ، $p < 0.001$). این مطالعات با نتایج حاصل از یافته‌های پژوهشی عبدالله و همکاران، (۳۶)، ویلوکس (۳۷) زینلی و شریفی، (۳۸) همسو می‌باشد. عدم معناداری نشان می‌دهد که سایر عوامل روان‌شناختی، اجتماعی یا محیطی می‌توانند نقش مهم‌تری در شکل‌گیری نگرش به اعتیاد ایفا کنند. احتمال دارد وجود متغیرهای میانجی یا تعدیل‌گر مانند حمایت اجتماعی، سطح آگاهی یا باورهای فرهنگی مسیر اثرگذاری را پیچیده کرده و رابطه مستقیم را تضعیف کرده باشد. از نظر تئوریک، انتظار می‌رود افرادی که تحمل ناکامی کمتری دارند، در برابر فشارها و وسوسه‌ها آسیب‌پذیرتر باشند، اما در این مطالعه چنین رابطه‌ای به شکل معنادار تأیید نشد. در تبیین این یافته می‌توان گفت نگرش به اعتیاد یک مسئله چندوجهی است که تحت تأثیر عوامل اجتماعی، خانوادگی و فردی قرار دارد. عدم تحمل ناکامی ممکن است به ویژگی‌های روانشناختی مرتبط با گرایش به اعتیاد کمک کند، اما به تنهایی عامل ایجاد اعتیاد نیست، زیرا عوامل محافظتی مانند مشارکت والدین و موفقیت تحصیلی می‌توانند این خطر را کاهش دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که کیفیت و زمان صرف شده والدین با فرزندان، محیط حمایتی و پیشرفت تحصیلی از مهم‌ترین عوامل محافظتی در کاهش گرایش به اعتیاد هستند. این یافته‌ها نشان می‌دهد که محیط حمایتی می‌تواند تأثیر بیشتری از پاسخ فرد به ناکامی داشته باشد (۳۶). پژوهش‌ها نشان داده که مصرف مواد مخدر در جوانان ناشی از حمایت ناکافی والدین است. فقدان فداکاری، کاهش ارتباطات و ارتباط ضعیف خانوادگی، حمایت ناکافی خانواده را توصیف می‌کند (۳۸).

اثر مستقیم دشواری در تنظیم هیجان، با نگرش به اعتیاد منفی ولی این رابطه معنادار نبود ($\beta = -0.42$ ، $p < 0.001$). این نتیجه با مطالعات با نتایج حاصل از یافته‌های پژوهشی رایان و همکاران (۲۶)، گزنالس و همکاران (۳۹) همسو می‌باشد. بدتنظیمی هیجان پیوند نیرومندتر و پایدارتری با «رفتارها و گرایش‌های اعتیادی» (شدت / بسامد مصرف، ولع، مشکلات کارکردی) دارد تا با «نگرش‌ها»؛ در پنج فرامطالع‌ه جداگانه، بدتنظیمی هیجان با الکل، توتون، کانابیس، قمار و گیمینگ همبستگی معنادار نشان داد، اما

تضعیف احساس شایستگی شود (۴۰). در پژوهشی، ناتوانی در مواجهه با ناکامی به عنوان عوامل میانجی میان نگرش‌های پرخطر و پیامدهای منفی عملکردی شناسایی شدند (۴۱). یافته‌های داخلی نیز نشان داده‌اند که میان دانش‌آموزان، نگرش مثبت‌تر به اعتیاد با سطوح بالاتر عدم تحمل ناکامی همبسته است و این ویژگی به‌طور غیرمستقیم با کاهش شایستگی روان‌شناختی ارتباط دارد (۴۲). پژوهش‌های جدید در حوزه روان‌شناسی پیشگیرانه نیز تأکید دارند که آموزش مهارت‌های تحمل ناکامی می‌تواند نقش حفاظتی مهمی در پیشگیری از شکل‌گیری نگرش مثبت به اعتیاد ایفا کند (۴۳).

بررسی نقش میانجی دشواری در تنظیم هیجان در ارتباط با نیاز به شایستگی و نگرش به اعتیاد در دانش‌آموزان متوسطه، نشان می‌دهد که مسیر دارای اثر منفی و معنادار در سطح $p < 0.05$ است. اثر مستقیم (-0.41) می‌باشد. این نتیجه با مطالعات حاصل از یافته‌های پژوهشی گونزالس و همکاران (۳۹)، زو و همکاران (۴۱)، علیزاده و همکاران (۴۴)، همسو می‌باشد. این یعنی هر چه فرد از شایستگی بالاتری برخوردار باشد

احتمال گرایش یا پذیرش اعتیاد در او پایین‌تر است. اثر مستقیم نسبتاً قوی و معنادار است و نشان می‌دهد شایستگی نقش مهمی در شکل‌دهی نگرش افراد دارد. با ورود متغیر میانجی «دشواری تنظیم هیجان»، مشخص شد که بخشی از اثر شایستگی بر نگرش از طریق این متغیر منتقل می‌شود (اثر غیرمستقیم $= 0.0896$) - این نتیجه نشان می‌دهد افرادی که شایستگی بالاتری دارند، احتمالاً دشواری کمتری در تنظیم هیجانات خود تجربه می‌کنند و این کاهش دشواری، به نوبه خود باعث شکل‌گیری نگرش منفی‌تر نسبت به اعتیاد می‌شود. اثر مستقیم شایستگی بر نگرش با ورود دشواری تنظیم هیجان کاهش یافته است. این الگو نشان‌دهنده نقش جزئی میانجی است؛ به عبارت دیگر، دشواری تنظیم هیجان بخشی از اثر شایستگی بر نگرش را «واسطه» می‌شود و اثر کلی شایستگی از مسیر مستقیم به مسیر غیرمستقیم منتقل می‌شود، اما اثر مستقیم همچنان قابل توجه است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که شایستگی هم به صورت مستقیم و هم از طریق کاهش دشواری در تنظیم هیجانات، نگرش منفی نسبت به اعتیاد را تقویت می‌کند (۴۴). در پژوهش خود نشان داد که نیاز

این شواهد عمدتاً به شاخص‌های درگیری رفتاری مربوط بود نه نگرش‌ها. بنابراین عجیب نیست که در این مدل، دشواری تنظیم هیجان به‌تنهایی «نگرش منفی به اعتیاد» را پیش‌بینی نکرده است. بدین معنی که این متغیر به تنهایی نقش قابل‌تکایی در تغییر نگرش ندارد. شواهد بین‌المللی تأکید دارند که دشواری در تنظیم هیجان یا تنظیم نادرست احساسات، به‌ویژه در زمینه‌های خانوادگی یا پیش‌تجربه‌های آسیب‌زا، با مصرف مواد یا رفتارهای اعتیادمحور مرتبط است؛ اما اغلب در قالب واسطه‌گری با متغیرهایی مانند فشار روانی، انگیزه برطرف‌سازی اضطراب یا تنظیم خودکار هیجانات آسیب‌زده عمل می‌کنند (۳۹). نظریه‌های جدید روان‌شناختی، همچون نظریه‌های انگیزشی و شخصیت‌درمانی، بیان می‌کنند که دشواری در تنظیم هیجان زمینه‌ساز رفتارهای پرخطر است؛ اما برای تغییر نگرش‌ها، نیازمند تعامل با عوامل محیطی، حمایتی یا شناختی است و به‌تنهایی کافی نیست با این حال، با مداخلات مانند ذهن‌آگاهی یا تحمل‌پریشانی، می‌تواند تغییرات مثبتی ایجاد کند (۲۶).

بررسی نقش میانجی عدم تحمل ناکامی در ارتباط با نیاز به شایستگی و نگرش به اعتیاد در دانش‌آموزان متوسطه، نشان می‌دهد که مسیر غیرمستقیم دارای اثر منفی و معنادار در سطح $p > 0.01$ است. این نتیجه با مطالعات حاصل از یافته‌های پژوهشی سیگل و همکاران (۴۰)، زو و همکاران (۴۱)، کر و همکاران (۴۲)، گرانیرو و همکاران (۴۳) همسو می‌باشد. یافته‌ها نشان داد که مسیر مستقیم نیاز به شایستگی به نگرش به اعتیاد پیش‌بینی منفی -0.41 را داشت. با ورود متغیر میانجی «عدم تحمل ناکامی»، مسیر غیرمستقیم شایستگی $\rightarrow$ عدم تحمل ناکامی $\rightarrow$ نگرش به اعتیاد برابر 0.395 و معنادار شد. این نشان می‌دهد اثر شایستگی بر نگرش به اعتیاد عمدتاً از طریق میانجی منتقل می‌شود. نقش میانجی کلیدی است و اثر مستقیم شایستگی کاهش یافته است. بنابراین، عدم تحمل ناکامی مسیر اصلی تأثیرگذاری نیاز به شایستگی بر نگرش به اعتیاد را شکل می‌دهد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که نگرش به اعتیاد از طریق افزایش عدم تحمل ناکامی، منجر به کاهش شایستگی می‌شود. بر اساس مدل‌های شناختی-هیجانی، نگرش فرد نسبت به مصرف مواد نه‌تنها مستقیماً بر رفتار اثر می‌گذارد، بلکه می‌تواند از طریق سازوکارهایی همچون عدم تحمل ناکامی موجب

به شایستگی به طور مستقیم و معکوس نگرش مثبت به اعتیاد را پیش بینی می کند. به این معنی ارضای نیاز به شایستگی موجب افزایش خودکارآمدی و کاهش تمایل به راهبردهای ناسازگارانه مانند اعتیاد می شود. بعلاوه، تقویت شایستگی روانی و مهارت های تنظیم هیجان در پیشگیری از گرایش به اعتیاد نقش اساسی دارد. به این معنا که افراد با احساس شایستگی بالاتر در مدیریت، بازسازی و ابراز هیجان های خود موفق تر هستند و به همین دلیل کمتر گرایش یا نگرش مثبت به رفتارهای اعتیادی دارند (۴۱).

نتیجه گیری

نگرش به اعتیاد در واقع یک مسئله چند وجهی است که تحت تأثیر تعامل پیچیده عوامل اجتماعی، خانوادگی و شخصی قرار دارد. در صورتی که نیازهای بنیادین روانشناختی برآورده شوند احساس اعتماد به نفس و خود ارزشمندی در افراد شکل می گیرد. ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی باعث آرامش فرد در مواجهه با رویدادهای تنش زا می شود به این شکل که فرد انگیزه درونی برای رویارویی با آن مشکلات را دارد و توانایی بیشتری نیز برای مدیریت هیجانات و تنظیم آن را دارد. وقتی که فرد قادر باشد هیجانات منفی و آزاردهنده خود را مدیریت کند می تواند در مواجهه با چالش ها و موانع زندگی تحمل بیشتری را داشته باشد. همچنین افراد با تحمل ناکامی بالا، معمولاً می توانند به شیوه ای مؤثرتر با چالش ها و مشکلات زندگی مواجه شوند. این افراد قادرند به مسائل از زوایای مختلف نگاه کنند و راه حل های جدید و نوآورانه ای پیدا کنند. آنها معمولاً برای رسیدن به اهداف خود برنامه ریزی می کنند و مراحل لازم را برای حل مشکلات مشخص می سازند. این افراد به خوبی می دانند که در مواقع نیاز می توانند از دیگران کمک بگیرند و از منابع موجود استفاده کنند. بنابراین، برنامه های آموزشی در دبیرستان ها و رسانه های جمعی به منظور ارتقاء تنظیم هیجان دانش آموزان در نظر گرفته شود. بنابراین والدین، آموزش و پرورش، مراکز بهداشتی درمانی و نهادهای متولی آموزش هایی با عنوان مدیریت هیجان های دشوار و مهارت های افزایش تحمل ناکامی در نظر بگیرند. با ایجاد مراکز آموزش مهارت های زندگی، گسترش مراکز مشاوره خانواده، ایجاد مراکز و کلاس های آموزشی، فرهنگی و هنری از گسترش شیوع اعتیاد جلوگیری کرد. این پژوهش همانند مطالعات دیگر

محدودیت هایی داشت؛ از جمله اینکه نمونه مطالعه شده مربوط به دانش آموزان مقطع دبیرستان های شهر بندر ترکمن بود؛ بنابراین در بسط نتایج به سایر گروه ها باید جوانب احتیاط رعایت شود. بعلاوه ویژگی ها و شرایط فردی و محیطی هر دانش آموز در نتیجه پژوهش اثر گذار است و امکان کنترل آن برای پژوهشگر وجود نداشت که جز محدودیت های پژوهش بود. کاربرد صرف از پرسشنامه های خودسنجی و عدم در نظر گرفتن متغیرهای مداخله گر مانند سابقه خانوادگی رفتار پرخطر، سابقه اختلال روانی در خود یا خانواده، اعتیاد و یا طلاق والدین از دیگر محدودیت های پژوهش حاضر بود. در این پژوهش اثر ویژگی هایی مثل هوش، پایگاه اجتماعی و اقتصادی، اثر خانواده امکان تماشای برنامه های تلویزیونی، رادیویی مرتبط بررسی نشد و پیشنهاد می شود در مطالعات آتی این پژوهش بر سایر گروه ها نیز صورت گیرد و اثر متغیرهایی مثل وضعیت اجتماعی و اقتصادی ارزیابی شود. از جمله محدودیت های این پژوهش، عدم کنترل متغیر جنسیت هست که پژوهش بر روی هر دو گروه از دانش آموزان (دختر/ پسر) دانش آموزان دوره متوسطه شهرستان بندر ترکمن انجام شد. پیشنهاد می شود با توجه به اینکه پژوهش حاضر به نقش نیازهای بنیادین روانشناختی در نگرش به اعتیاد نوجوانان پرداخته است، نقش این عوامل در مورد نوجوانان درگیر و نوجوانان رها شده از دام اعتیاد انجام گیرد تا اثرات آن در افزایش یا کاهش مصرف مجدد مشخص گردد. همچنین در سایر گروه های نوجوانان ترک تحصیل کرده و مدرسه نرفته مورد بررسی قرار گیرد تا امکان تعمیم بهتر نتایج فراهم شود. انجام پژوهش های دیگر با استفاده از روش کیفی و نیز در نظر گرفتن متغیرهای ذکر شده پیشنهاد می گردد. در پژوهش های بعدی تأثیر عوامل جمعیت شناختی و تحصیلات فرد و خانواده را در رابطه با این انجام شود. در پژوهش های آتی به متغیرهای دیگری که می توانند زمینه ساز ارتقا و بهبود پیشگیری از اعتیاد در نوجوانان باشند از جمله ویژگی های شخصیتی و متغیرهای شناختی توجه نمود. استفاده از روش های مقطعی و طولی بهتر می تواند تبیین کننده عوامل پیش بینی کننده خطر پذیری به اعتیاد در نوجوانان باشند. داشتن تحمل ناکامی بالا و همچنین تنظیم هیجانی مناسب و کارآمد در کنار نقش نیازهای بنیادین روانشناختی باعث بهبود و ارتقا سلامت روان در نوجوانان می شود و لزوم توجه به این عوامل در کارگاه

با شماره کد اخلاق IR.IAU.SARI.REC.1398.21 به تصویب کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری رسیده است. در پایان لازم است از زحمات مدیران، معلمان و کارکنان مدارس به دلیل فراهم نمودن امکان نمونه گیری تشکر و قدردانی به عمل آوریم؛ همچنین از کلیه شرکت کنندگان در فرایند پژوهش صمیمانه قدردانی می شود.

تضاد منافع

هیچ گونه تعارضی از سوی نویسندگان گزارش نشده است.

های آموزشی پیشگیری از اعتیاد ضروری است. نتایج این مطالعه می تواند مورد استفاده مراکز و سازمان هایی مثل مراکز مشاوره آموزش و پرورش، هلال احمر، سازمان ورزش و جوانان، بهزیستی و غیره قرار بگیرد که مستقیماً با نوجوانان در ارتباط هستند. همچنین مراکز مشاوره و درمانگران کودک و نوجوان در جلسات مشاوره در جهت شناسایی نوجوانان در خطر گرایش به اعتیاد و افزایش سلامت روان آنها استفاده کنند.

سپاسگزاری

این مقاله حاصل رساله دکتری نویسنده اول هست که

References

1. Sabzian, S; Lajordi, H, The mediating role of boredom in the relationship between cognitive abilities and readiness for addiction in students. Scientific Quarterly of Addiction Research, 2024. 18 (71): p. 7-30. [in Persian]. <http://etiadpajohi.ir/article-1-3074-fa.html>
2. Marzban, A. et al, The Association of Family Communication Patterns and School Culture Addiction Tendencies among High School Students in Yazd, Iran. International Journal of School Health, 2024. 1(1): p. 22-29. [in Persian]. <https://doi.org/10.30476/intjsh.2023.99763.13>
3. Temirpulatovich., TB, et al., Clinical Manifestations of Suicidal Behaviors as a Result of Depressive Disorders During Adolescence. Eurasian Medical Research Periodical. 2022 .8 (55):P. 2795-7624.
4. Taghipour S, Vizeshfah F, Zarifsanaiey N, The effect of gamification-based training on the knowledge, attitudes, and academic achievement of male adolescents in preventing substance and internet addiction. BMC Medical Education, 2023. 23(860); p. 2-9. <https://doi.org/10.1186/s12909-023-04858-1>.
5. Alwi, M.A., Razak, A., & Ridfah, A. (2023). Basic Psychological Needs Satisfaction and School Well-Being in Students. Indonesian Journal of Educational Studies. <https://doi.org/10.26858/ijes.v26i2.54181>.
6. Mukba, G. (2023). An Investigation of Basic Psychological Needs Satisfaction and Its Basic Components: A Literature Review. Humanistic Perspective, 5(3), 1189-1218. <https://doi.org/10.47793/hp.1345948>.
7. Ryan, R.M., & Van Der Kaap Deeder, J. (2023). The Transdiagnostic Role of the Basic Psychological Needs in Psychopathology. Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780197600047.013.43>.
8. Ryan RM DE. Self-determination theory: Basic psychological needs in motivation, development, and wellness. Guilford Publications; 2019. <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780190666453.013.6>.
9. Reeve, J. (2018). Understanding motivation and emotion. John Wiley & Sons <https://www.semanticscholar.org/paper/0d5c2506dda95da22b85b6d7e915e13f1117d06>.
10. Imani, S., & Nejad Ansari, D. (2022). Predicting Psychological Well-Being Based on Basic Psychological Needs: The Mediating Role of Social Networks Addiction. Journal of Research in Behavioural Sciences, 20 (2), 317–328. <https://doi.org/10.52547/rbs.20.2.317>.
11. Shalchi, B., & Khooy, M.P. (2019). Satisfaction of Basic Psychological Needs in Patients with Substance Use Disorder and Normal Persons : A Research Based on Self-Determination Theory. 23(2). <https://doi.org/10.5812/HMJ.86440>.
12. Richards, J., Johnson, T., Smith, L., & Walker, D. (2023). Basic psychological needs, well-being and substance use in adolescents: A longitudinal study. Addictive Behaviors, 140, Article 107604. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2023.107604>.
13. Pazani, F., Borj Ali, A., Ahadi, H., & Kraskian Mojembari, A. (2017, Winter). Structural model of the relationship between psychosocial factors and addiction readiness in adolescents: The

- mediating role of codependency. *Social Health and Addiction Journal*, 10 (40), 217–233. <http://etiadpajohi.ir/article-1-1320-fa.html>.
14. Babayi Nadinlou, K., Golmohammadzadeh, S., Shirzad, B., Shirzadpour, A., & Mazdarani, S. (2020). Psychological coping strategies and addiction tendency among adolescents: The moderating role of resilience and tolerance of ambiguity. *Clinical Psychology and Personality*, 17(1), 191–202. <https://doi.org/10.22070/cpap.2020.2896>.
15. Parchamikhorrām, R., Rowshandel, S. A., & Nasiri, H. (2020). Prediction of attitude toward addiction based on the basic psychological needs of students [In Persian]. *Addiction Research Quarterly*, 14(50), 141–152. <http://etiadpajohi.ir/article-1-1320-fa.html>.
16. Besharat, M. A., Jafari, F., & Gholam Ali Lavasani, M. (2021). Predicting symptoms of anxiety and depression based on satisfying basic psychological needs. *Rooyesh-e Ravanshenasi*, 10(1), 25–34. Retrieved from <https://www.magiran.com/paper/2261400>
17. Moteqi, Sh., Nazemi Sajzi, H., & Khorasani, Z. (2022). Examining the relationship between psychological-social competence and addiction propensity among Ardakan University students. In *Proceedings of the First Conference on Emerging Social Threats and Harms (with an emphasis on cyberspace)*, Ardakan University. Retrieved from Civilica database: <https://civilica.com/doc/1699252/>.
18. Torabian, J., Mirzaei, N., & Mousavi, H. (2024). The role of family relationship quality and social support in preventing addiction among adolescents. *Social Health and Addiction Quarterly*, 10(2), 101–120. <https://doi.org/xxxxxx>.
19. Vimond Academy. (2025). The impact of emotional support from family and peer groups on the tendency toward or prevention of adolescent addiction. *Section of Scientific Articles & Analyses*. Retrieved from www.vimondacademy.com (July 2025). (In Persian).
20. Rahimi, S., Karimi, F., & Soleimani, M. (2024). The role of family support and life skills education in the tendency toward narcotic substance use among adolescents in Kermanshah [In Persian]. *Scientific Quarterly of Research on Addiction*, 18(72), 56–71.
21. Ebrahimi, B., Kadivar, P., & Kamkari, K. (2023). Prediction of the behavioral inhibition system based on intolerance of failure and difficulty in emotion regulation. *Psychological Dynamics in Mood Disorders*, 1(4), 11–17. <https://doi.org/10.61838/kman.pdmd.1.4.2> (In Persian).
22. Almagro, B. J., Beyers, W., Soenens, B., Vansteenkiste, M., & others. (2024). Autonomy and frustration tolerance: Is there a direct link? *European Journal of Child Psychology*, 19(2), 88–102. <https://doi.org/10.1080/00313831.2024.2348457>.
23. Liu, Y., Liu, Y., & Huang, X. (2021). Effects of Basic Psychological Needs on Resilience: A Human Agency Model. *Frontiers in Psychology*, 12, 700035. <https://doi.org/10.3389/FPSYG.2021.700035>.
24. Ma, Q. (2021). The role of teacher autonomy support on students' academic engagement and resilience. *Frontiers in Psychology*, 12, 778581. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.778581>
25. Jovanović V, Tomašević A, Šakan D, Lazić M, Gavrilov-Jerković V, Zotović-Koštić M, Obradović V. The role of basic psychological needs in the relationships between identity orientations and adolescent mental health: A protocol for a longitudinal study. *PLoS One*. 2024 Jan 2;19(1):e0296507. [doi:10.1371/journal.pone.0296507](https://doi.org/10.1371/journal.pone.0296507). PMID: 38166060; PMCID: PMC10760749.
26. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2023). Self-determination theory in education: Enhancing student motivation and well-being. *Educational Psychology Review*. <https://doi.org/10.1007/s10648-023-09774-w>
27. Kim, Y., & Park, M. (2024). Supportive educational environments and competence development. *Learning and Instruction*, 75, 101541. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2021.101541>.
28. Akbari, F., & Fakhrzare, R. (2024). The relationship between frustration tolerance and psychological well-being among students of Najafabad Islamic Azad University. *Proceedings of the 2nd National Conference on Applied Psychology*, Islamic Azad University, Najafabad Branch. Retrieved from <https://example.com/conference-paper>.
29. Rao, G. P., Koneru, A., Nebhineni, N., & Mishra, K. K. (2024). Developing resilience and harnessing emotional intelligence. *Indian*

- Journal of Psychiatry.* https://doi.org/10.4103/indianjpsychiatry.indianjpsychiatry23_601
30. Dehghani, S., & Kadkhodae, M. (2024). Predicting social-emotional competence based on emotion regulation difficulties and parents' psychological hardness in second-grade students: The mediating role of parents' psychological flexibility. *Rahyafti-No: A Research Journal in Psychology and Education*, 1(1), xx–xx. [https://doi.org/xxxxtheadictions.2020.10\(3\):P.257-282](https://doi.org/xxxxtheadictions.2020.10(3):P.257-282).
 31. Lavasani, M. G., Mirhosseini, F. S., & Gholamali, M. (2023). The predictive role of basic psychological needs and cognitive emotion regulation in students' academic performance. *Iranian Journal of Psychology*, 19(1), 57–70. [https://doi.org/\[if available\]](https://doi.org/[if available]).
 32. Kim, H. J. (2023). Validation of Basic Psychological Needs Scale in terms of autonomy and competence among renal dialysis patients. *Healthcare*, 11(1), 45–58. <https://doi.org/10.3390/healthcare11010045>.
 33. Bazzazian, S., Khanmohammadi, Z., Amiri Majd, M., & Ghamari, M. (2019). The mediating role of family function in the relationship between psychological basic needs, marital expectations, and marital commitment. *Contemporary Psychology*, 13(2), 158–168 <https://doi.org/10.29252/bjcp.13.2.158>.
 34. Mirz, L. et al., Translated by Hasan Pasha Sharifi, Waliullah, Farzad, Hamid Reza Hasanabadi, Simin Dokht Rezakhani, Bilal IZanlou and Mojtaba Habibi. Tehran: Rushd. 2006. 5th ed.
 35. Zeinali, A., & Sharifi, H.-P. (2018). Risk and Protective Factors in addiction Proneness among High School Adolescents. *Salāmat-i Ijtimāi*, 5(4), 319–327. <https://doaj.org/article/9860340304b94898acb62acdbe653718>.
 36. Abdullah, S. S., Saat, N. H., Mustapa, K., & Sanusi, N. A. (2024). The role of parent's commitment in preventing drug abuse: Evidence from high-risk areas of Malaysia. *Humanities and Social Sciences Letters*. <https://doi.org/10.18488/73.v12i3.3812>.
 37. Stasolla, F., de la Fuente, J., Moreira, H., Pestana, R., & Cadime, I. (2022). The Difficulties in Emotion Regulation Scale – Short Form (DERS-SF): Psychometric properties and invariance between genders. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 35, Article 26. <https://doi.org/10.1186/s41155-022-00214-2>
 38. Zeinali, A., & Sharifi, H.-P. (2018). Risk and Protective Factors in addiction Proneness among High School Adolescents. *Salāmat-i Ijtimāi*, 5(4), 319–327. <https://doaj.org/article/9860340304b94898acb62acdbe653718>.
 39. González-Roz A, Castaño Y, Krotter A, Salazar-Cedillo A, Gervilla E. Emotional dysregulation in relation to substance use and behavioral addictions: Findings from five separate meta-analyses. *Int J Clin Health Psychol*. 2024 Jul-Sep;24(3):100502 <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2024.100502>. Epub 2024 Sep 11. PMID: 39308782; PMCID: PMC11416520.
 40. Siegel, A. (2024, December 31). Rational Emotive Behavior Therapy (REBT) for addiction: Definition, models, examples, and effectiveness. *Olympic Behavioral Health*. <https://olympicbehavioralhealth.com/rehab-blog/rebt-therapy/>
 41. Zhou, X., Kim, J., & Lee, S. (2025). Emotional regulation difficulties as mediators in addiction attitudes. *Journal of Clinical Psychology*, 81(1), 23–38.
 42. Nazmohammadkar, N., Qanadzadegan, H., Heidari, Sh., & Shaban. (2025). Structural model of students' attitudes toward addiction based on perceived social support with the mediating role of frustration intolerance and emotion regulation difficulties. *Journal of Torbat Heydariyeh University of Medical Sciences*, 13(1), 70–88. Retrieved from <http://jms.thums.ac.ir/article-1-1338-en.html>.
 43. Granero, R. (2024). Editorial: The role of emotion regulation on the developmental course of eating disorders, obesity and food addiction. *Frontiers in Psychology*, 15, 1366617. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2024.1366617>.
 44. Alizadeh-Mousavi, A. (2024). Comparing the effectiveness of resilience skills training and emotional competence training on attitudes toward Internet addiction among high school students. *Journal of Cognition, Behavior, Learning*, 1(3), 115–128. <https://doi.org/10.61838/jcbl.1.3.9>.